

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
Кафедра романо-германської філології

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри № _____
від «_____» _____ 2025 р.
Завідувач кафедри Холмогорцева І.С.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Особливості перекладу віддієслівних форм у публіцистичному мовленні (на прикладі іспанської мови)

Виконавець:

студентка: II курсу магістратури,
групи ІМПЗ-61
Безгубенко Вікторія Русланівна

Керівник роботи:

Бочарникова Тетяна Федорівна, кандидат педагогічних наук доцент кафедри романо-германської філології Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

Підсумкова оцінка:

за національною шкалою:

кількість балів: _____

Підпис керівника

Кваліфікаційну магістерську роботу захищено на засіданні Екзаменаційної комісії
Протокол № _____ від «_____» _____ 2025 р.

Голова Екзаменаційної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВІДДІЄСЛІВНИХ ФОРМ ТА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ МОВЛЕННІ	6
1.1 Поняття віддієслівних форм у сучасному мовознавстві: вербально-іменні трансформації та їх класифікація	6
1.2 Функціонально-стилістичні характеристики віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі	9
1.3 Лінгвокогнітивні та комунікативні особливості вживання віддієслівних форм у публіцистиці	15
1.4 Роль віддієслівних форм у вираженні авторської оцінки та впливу на реципієнта.....	20
Висновки за розділом 1	24
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ ВІДДІЄСЛІВНИХ ФОРМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ	26
2.1 Особливості перекладу публіцистичного дискурсу та роль віддієслівних форм у процесі міжмовної трансформації.....	26
2.2 Проблеми та труднощі відтворення віддієслівних форм у перекладі між іспанською та українською мовами	33
2.3 Основні способи перекладу віддієслівних утворень: калькування, граматичні та лексико-семантичні трансформації, експлікація і компенсація	41
2.4 Порівняльний аналіз перекладацьких стратегій на матеріалі іспаномовних та українських публіцистичних текстів	50
Висновки до розділу 2	56
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
Summary	67

ВСТУП

Сучасна публіцистика є одним із найдинамічніших типів дискурсу, де мовні засоби виконують не лише інформативну, а й експресивну, оцінну та впливову функції. Одним із важливих інструментів творення смислів у публіцистичному мовленні виступають віддієслівні форми, які поєднують у собі ознаки дієслова та іменника й забезпечують компактність, динамізм та водночас узагальненість висловлення. Для перекладача публіцистичних текстів ці одиниці становлять особливу проблему, оскільки у різних мовах вони мають відмінні морфологічні, семантичні та стилістичні характеристики. Це зумовлює необхідність ретельного дослідження особливостей відтворення віддієслівних форм у перекладі з іспанської на українську та з української на іспанську.

Актуальність дослідження – інтенсивні міжкультурні контакти та активний розвиток іспаномовної медіасфери висувають на передній план проблему адекватного перекладу публіцистики, яка є провідним засобом формування суспільної думки. Віддієслівні форми належать до тих мовних явищ, що не мають завжди прямої відповідності між іспанською та українською мовами, тому їх відтворення часто потребує перекладацьких трансформацій, пояснень або компенсацій. Комплексні дослідження, присвячені саме перекладу віддієслівних утворень у публіцистиці в українському перекладознавстві, залишаються недостатньо розробленими, що й обумовлює наукову *новизну* та *актуальність* теми дослідження.

Метою дослідження є виявлення та аналіз особливостей перекладу віддієслівних форм у публіцистичних текстах, а також визначення оптимальних перекладацьких стратегій і тактик, що забезпечують адекватність і стилістичну відповідність перекладу. Для досягнення цієї мети у роботі розглядаються теоретичні підходи до вивчення віддієслівних форм, аналізуються їхні функціональні властивості у публіцистичному дискурсі, досліджуються основні труднощі, що виникають під час перекладу з

іспанської та української мов, а також пропонуються ефективні способи їх відтворення.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сутність поняття віддієслівних форм у сучасному мовознавстві та розглянути їх класифікацію;
2. Описати функціональні та стилістичні особливості віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі;
3. Дослідити лінгвокогнітивні та комунікативні властивості віддієслівних одиниць у публіцистиці;
4. Виявити основні проблеми, що виникають у процесі перекладу віддієслівних форм з іспанської мови на українську та з української на іспанську;
5. Окреслити оптимальні шляхи адекватної передачі віддієслівних форм у публіцистичному мовленні.

Об'єктом дослідження є віддієслівні форми у сучасних публіцистичних текстах.

Предметом дослідження є особливості їх перекладу з іспанської на українську та з української на іспанську.

Матеріалом слугують тексти іспаномовних та українських засобів масової інформації, зокрема газетні й журнальні статті, публіцистичні есе та аналітичні матеріали.

Методи дослідження включають описовий метод, зіставний аналіз, контекстуальний аналіз, методи структурно-семантичного та функціонально-стилістичного аналізу, а також елементи перекладацького моделювання, що дозволяють визначити відповідності та відмінності у відтворенні віддієслівних форм.

Наукова новизна полягає у спробі системного дослідження віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі з позицій перекладознавства з урахуванням іспансько-українських мовних відповідників. Уперше здійснено порівняльний аналіз перекладацьких стратегій і тактик,

застосованих при передачі віддієслівних одиниць у двонаправленому перекладі (з іспанської на українську та з української на іспанську).

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у перекладацькій практиці, підготовці майбутніх фахівців з перекладу та у викладанні дисциплін, пов'язаних із теорією і практикою перекладу. Крім того, матеріали роботи можуть стати основою для створення методичних рекомендацій щодо перекладу публіцистичних текстів та вдосконалення перекладацьких навичок у галузі іспанської мови.

Апробацію результатів дослідження опубліковано у номері 42/2025 науково-практичного журналу «Закарпатські філологічні студії» у статті «Віддієслівні форми та їх функціонування в іспанському публіцистичному мовленні: лінгвокогнітивні та комунікативні особливості».

Структура кваліфікаційної магістерської роботи вступ, два розділи: перший - присвячений теоретичній інформації щодо вивчення, структури, та опису віддієслівних форм, а також характеристиці публіцистичного дискурсу; другий – теоретико-практичний, де характеризується переклад віддієслівних структур у публіцистичних текстах. Для написання роботи було опрацьовано 38 джерел, з них 8 іноземні. Загальний обсяг роботи складає 60 сторінок, без урахування титульної сторінки, списку використаних джерел та анотації.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ВІДДІЄСЛІВНИХ ФОРМ ТА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ МОВЛЕННІ

1.1 Поняття віддієслівних форм у сучасному мовознавстві: вербально-іменні трансформації та їх класифікація

Поняття віддієслівних форм у сучасному мовознавстві займає важливе місце серед проблем словотвору та функціональної граматики. Термін «віддієслівні форми» вживається для позначення похідних мовних одиниць, які утворюються від дієслова, але втрачають частину його морфологічних і синтаксичних ознак, набуваючи при цьому властивостей інших частин мови, найчастіше іменника чи прикметника. Такі утворення зберігають тісний зв'язок із вихідним дієсловом, адже семантично вони продовжують відображати дію чи процес, проте на формальному рівні виконують зовсім інші граматичні функції. У науковій традиції вони часто розглядаються як один із найбільш яскравих проявів вербально-іменних трансформацій, що відбуваються на межі граматики та словотвору. У мовознавстві існують різні підходи до визначення статусу віддієслівних форм. Одні дослідники схильні відносити їх до категорії віддієслівних іменників, дієприкметників чи віддієслівних прикметників, інші ж наголошують на тому, що віддієслівні утворення не можна зводити лише до суто словотвірного явища. Вони поєднують у собі як семантику процесуальності, успадковану від дієслова, так і ознаки предметності або ознаковості, характерні для іменникової чи прикметникової парадигми. Таким чином, віддієслівні форми слід розглядати як перехідні мовні одиниці, що перебувають на межі частин мови і виконують гібридні функції в синтаксичній структурі речення.

Класифікація віддієслівних форм традиційно ґрунтується на тих граматичних категоріях, які вони зберігають від дієслова та тих, які вони втрачають. Найбільш поширеною є диференціація за типами словотворчих суфіксів та характером відтворюваної семантики. Віддієслівні іменники

зазвичай утворюються за допомогою специфічних суфіксів, що передають значення процесу, результату чи дії як абстрактного поняття. У свою чергу віддієслівні прикметники зберігають у семантиці відтінок процесуальності, але граматично виконують роль означення, описуючи предмет через його зв'язок із дією. Особливе місце займають дієприкметники та дієприслівники, які також належать до віддієслівних форм, хоча їх статус у різних мовах може тлумачитися неоднозначно [30, с. 86—89].

Складність класифікації віддієслівних форм зумовлена також тим, що вони функціонують по-різному в різних мовах. У романських мовах, зокрема в іспанській, віддієслівні іменники (так звані номіналізації) становлять надзвичайно розгалужену систему, яка активно використовується у публіцистиці для створення узагальнених понять, що позначають соціальні чи політичні процеси. В українській мові теж спостерігається значна кількість віддієслівних утворень, проте їхня стилістична роль може мати інші акценти: вони використовуються для підкреслення процесуального характеру явищ, вираження дії як абстрактної категорії або позначення результату діяльності.

Віддієслівні форми постають як універсальний мовний механізм, притаманний багатьом мовам світу, проте кожна мовна система надає їм своїх функціонально-стилістичних відтінків. Їх класифікація може здійснюватися за різними критеріями: морфологічними, семантичними, функціональними та стилістичними [3, с. 52—57]. Усі ці підходи дають змогу побачити багатовимірність віддієслівних одиниць, які, залишаючись у тісному зв'язку з дієсловом, водночас виступають як самостійні мовні форми з власною граматичною природою та комунікативним потенціалом.

Вербально-іменні трансформації, які лежать в основі утворення віддієслівних форм, становлять одну з ключових проблем сучасного мовознавства, адже саме вони демонструють перехідність і динаміку граматичної системи. Якщо розглядати їх із позицій словотвору, то можна помітити, що цей процес передбачає відокремлення певних ознак дієслова і перенесення їх до іншої частини мови, передусім до іменника. При цьому

відбувається семантична зміна: дія, яка у своїй вихідній формі постає як процес у часі, перетворюється на абстрактне чи конкретизоване поняття, що може позначати не лише сам процес, а й його результат, інструмент чи навіть суб'єкта. В іспанській мові вербально-іменні трансформації мають особливу продуктивність, оскільки система словотворчих суфіксів дозволяє створювати численні віддієслівні іменники. Такі номіналізації, як *creación* (від *crear*), *movimiento* (від *mover*), *lectura* (від *leer*), є типовими прикладами переходу дії у категорію абстрактного іменника. Вони широко використовуються у публіцистиці для позначення соціальних, політичних чи культурних процесів, надаючи висловленню узагальненості та офіційності [12, с. 105—111]. Таку ж тенденцію можна простежити в українській мові, де віддієслівні іменники за допомогою суфіксів -ння, -ення утворюються від дієслів доконаного та недоконаного виду, відповідно «читання» (від «читати»), «створення» (від «створювати») [28, с. 74—76].

Вербально-іменні трансформації не обмежуються лише створенням іменників. Вони охоплюють і перехід дієслів у прикметникову систему. Дієприкметники, що зберігають ознаки дії, але виконують функцію означення, є ще одним проявом цього явища. В іспанській мові форми на *-ado/-ido* (*terminado, conocido, perdido*) чи на *-ante/-iente* (*interesante, persistente*) активно вживаються в публіцистиці для характеристики процесів, явищ чи осіб. В українській мові функцію віддієслівних прикметників виконують форми на *-ний, -тий, -учий* (*завершений, знаний, діючий*). У перекладі це створює низку проблем, оскільки прями відповідники не завжди можливі: іспанська мова відзначається більшою кількістю дієприкметникових форм, тоді як в українській частина з них передається описовими конструкціями [16, с. 35—39].

Особливістю класифікації віддієслівних форм є те, що вона не може ґрунтуватися виключно на формальних ознаках. Одна й та сама модель у різних мовах може мати різну функціональну цінність. Наприклад, у публіцистичних текстах іспанською мовою надзвичайно поширене

використання віддієслівних іменників для називання політичних процесів: *globalización, democratización, liberalización*. В українських перекладах такі слова найчастіше відтворюються прямими віддієслівними іменниками (*глобалізація, демократизація, лібералізація*), але нерідко вдаються і до розгорнутих конструкцій із дієсловом або прикметником, якщо потрібно надати висловленню експресивності чи стилістичної варіативності. Це свідчить про те, що класифікація віддієслівних форм у межах перекладознавства повинна враховувати не лише морфологічну структуру, а й функціонально-стилістичний аспект, оскільки саме він визначає адекватність перекладу [2, с. 25—42].

Отже, вербально-іменні трансформації в сучасному мовознавстві розглядаються як складний процес перерозподілу семантики між частинами мови, де вихідне дієслово втрачає свої граматичні категорії, але зберігає ядро значення. Класифікація віддієслівних форм має враховувати багатовимірність їхньої природи: вони є і словотвірними, і синтаксичними, і семантичними одиницями, що здатні виконувати різні функції в тексті. Для перекладознавства це особливо важливо, адже кожна мова створює власні умови для реалізації віддієслівних утворень, і саме порівняння цих умов дозволяє знайти адекватні стратегії перекладу.

1.2 Функціонально-стилістичні характеристики віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі

Функціонально-стилістичні характеристики віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі становлять окремий напрям досліджень, адже саме вони визначають, яким чином мовні одиниці, утворені від дієслів, виконують свої комунікативні завдання у текстах, покликаних не лише інформувати, а й впливати на читача. Публіцистичний стиль як особливий тип мовлення має двоїсту природу: він поєднує раціональне, аргументативне начало з емоційно-експресивним, завдяки чому здатен одночасно доносити фактологічний

матеріал і формувати суспільну думку. У такому контексті віддієслівні форми стають дієвим інструментом, що дозволяє авторові концентрувати складні процеси у компактних номінативних структурах, надавати їм узагальненого чи абстрактного звучання, уникати зайвої описовості, а також підсилювати офіційність або нейтральність викладу [21, с. 12—14].

Семантика віддієслівних форм у публіцистиці часто тяжіє до позначення явищ суспільного чи політичного життя у вигляді процесів і тенденцій. Наприклад, такі іспанські слова, як *transformación*, *manifestación*, *integración*, чи українські відповідники *трансформація*, *маніфестація*, *інтеграція* не просто називають дію, а оформлюють її як соціально значущий факт, який набуває статусу терміна чи ключового поняття. Подібні номіналізації виконують важливу стилістичну функцію: вони створюють ефект об'єктивності та науковості, навіть тоді, коли автор переслідує мету переконати або нав'язати власну оцінку [5, с. 23—26].

Окрім номінативної, віддієслівні форми у публіцистичному дискурсі виконують і функцію узагальнення. На відміну від дієслів, що фіксують дію у часі й просторі, віддієслівні іменники чи прикметники знімають часову обмеженість і перетворюють дію на стале явище. Таке узагальнення дозволяє авторові піднімати окремі факти до рівня суспільних тенденцій, що особливо характерно для аналітичної публіцистики. Наприклад, слово *ocupación* в іспанських медіа може позначати не лише конкретний акт захоплення території, а й тривалий політичний стан, що надає висловленню більшої ваги та масштабності. В українських текстах аналогічну функцію виконують слова *боротьба*, *розслідування*, *співпраця*, які завдяки своїй узагальненості набувають ролі концептів, довкола яких вибудовується аргументація.

Стилістичне значення віддієслівних форм проявляється також у їхній здатності варіювати тональність повідомлення. Використання віддієслівних іменників та прикметників сприяє створенню формально-нейтрального викладу, що є типовим для інформаційних жанрів публіцистики. Водночас у публіцистичних статтях з виразним оцінним забарвленням віддієслівні форми

можуть підсилювати експресивність, особливо коли вони позначають дії із сильним емоційним відтінком: *represión, persecución, traición* в іспанській чи *утиск, переслідування, зрада* в українській. У таких випадках вони не лише називають явище, а й викликають у читача певні асоціації, впливаючи на його ставлення до предмета повідомлення. Особливої уваги заслуговує синтаксичне функціонування віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі. Вони часто з'являються у заголовках, підзаголовках та лід-абзацах, де виконують роль семантичних домінант, навколо яких вибудовується весь текст. Заголовок на кшталт *La corrupción en aumento* чи український *Посилення корупції* створює інформаційний осередок, у якому згорнуто всю проблематику матеріалу [32, с. 80]. Використання віддієслівних іменників у таких позиціях дозволяє уникнути розлогих пояснень і водночас максимально сконденсувати зміст.

Віддієслівні форми у публіцистичному дискурсі мають складний функціонально-стилістичний потенціал. Вони не лише номінують дії та процеси, а й виконують роль смислотворчих вузлів, завдяки яким текст набуває цілісності та аргументативної сили. Їхня універсальність дозволяє публіцистові балансувати між об'єктивністю та емоційністю, між фактами й оцінками, створюючи ефект переконливості та вагомості повідомлення. Публіцистика завжди орієнтована на вплив, і цей вплив досягається не лише за допомогою фактичного матеріалу, а й завдяки особливому мовному оформленню. Віддієслівні форми виступають своєрідними «опорними точками», які структурно та семантично організують повідомлення. Вони здатні виконувати функцію тез, навколо яких вибудовується аргументація. Наприклад, у статті про економічні проблеми заголовок може містити слово *recesión* («рецесія»), і саме це слово стає ядром усього подальшого викладу: автор описує її причини, наслідки, можливі шляхи подолання. В українській публіцистиці аналогічну функцію виконують такі слова, як *криза, реформування, розвиток*. Їхня номінативна природа дозволяє сформулювати чітку рамку для аргументаційного розгортання.

Риторична ефективність віддієслівних форм полягає і в їхній здатності до створення категоричності та вагомості тверджень. Якщо дієслівна форма може виражати певний процес як гіпотетичний або ще не завершений, то віддієслівний іменник робить його «готовим фактом», позбавленим часової плинності. Наприклад, замість вислову *la economía está colapsando* («економіка занепадає») автор може написати *el colapso de la economía* («занепад економіки»), що виглядає значно рішучіше та не залишає простору для сумніву. Подібна стратегія широко застосовується у політичній публіцистиці, адже дозволяє формувати громадську думку шляхом категоричного називання явищ [5, с. 23—26].

Жанрова варіативність публіцистики безпосередньо впливає на стилістичне навантаження віддієслівних форм. Кожен жанр має свої прагматичні завдання, і віддієслівні іменники стають гнучким інструментом, що допомагає підлаштовуватися під конкретний комунікативний контекст.

У новинних повідомленнях, які покликані максимально швидко й стисло інформувати, віддієслівні форми слугують для узагальненої та компактної передачі сутності події. Замість того, щоб описувати: «уряд провів низку заходів для стабілізації економіки», журналіст пише «стабілізація економіки». Така номіналізація не лише економить мовні ресурси, а й створює ефект завершеності, завдяки чому новина виглядає більш переконливою та структурованою. В іспанській журналістиці цей прийом так само типовий: «*la recuperación económica*» замінює розлогий опис процесу і подається як головний факт.

В аналітичних статтях стилістична функція віддієслівних форм значно ускладнюється. Тут вони виступають не лише номінаторами подій, а й засобами логічного структурування тексту. Саме номіналізації дозволяють будувати складні аргументативні схеми: «загострення політичної кризи» постає як причинний фактор, тоді як «стабілізація економіки» може бути визначена як очікуваний наслідок. У такий спосіб публіцистична аналітика

набуває майже наукового стилю, де віддієслівні іменники створюють враження системності, обґрунтованості та раціональності викладу.

У публіцистичних колонках та авторських коментарях, навпаки, віддієслівні форми часто набувають виразно емоційного навантаження. Автор може використовувати їх як інструмент оцінки, навмисно акцентуючи на масштабності чи загрозливості явища. Наприклад, словосполучення «*демократичний відступ*» або «*настання епохи безвідповідальності*» не лише передає суть події, а й уміщує сильну авторську оцінку. В іспанських колонках типовими є подібні прийоми: «*el deterioro democrático*» чи «*la consolidación del populismo*», які працюють водночас як опис, так і оцінка [38, с. 170—174].

У жанрі репортажу віддієслівні форми використовуються для того, щоб підкреслити тенденції та створити ефект загальної картини. Вони допомагають узагальнити низку індивідуальних фактів у єдиний концепт. Репортаж, який описує перебіг протестів, може неодноразово звертатися до формулювання «*масові заворушення*» або «*громадянський опір*», що формує враження певної історичної закономірності. У той час як у звичайних новинах віддієслівні іменники виконують номінативну функцію, у репортажах вони наділені додатковою здатністю конструювати ширший соціально-політичний контекст.

Стилістична роль віддієслівних форм варіюється залежно від жанрової природи тексту: у новинах вони забезпечують стислість та точність, в аналітиці – логічність і системність, у колонках – експресію та авторську оцінність, а в репортажах – узагальненість і концептуальну цілісність. Така багатофункційність робить їх універсальним стилістичним інструментом публіцистики, здатним підлаштовуватися під найрізноманітніші завдання комунікації.

Віддієслівні форми також сприяють створенню стислості й лаконічності викладу, що є однією з провідних рис публіцистичного стилю. Вони дозволяють уникати надмірних описів та перетворювати складні причинно-наслідкові зв'язки у компактні мовні одиниці. Наприклад, словосполучення *la*

violación de los derechos humanos («порушення прав людини») є значно економнішим, ніж розгорнутий опис на кшталт *cuando se violan los derechos que pertenecen a las personas*. В українській мові подібний ефект спостерігається у висловах типу *порушення законодавства, укладення угоди, забезпечення безпеки*. Це надає публіцистичному текстові більшої динаміки, а також робить його доступним і зрозумілим для широкої аудиторії. Здатність віддієслівних форм виступати інструментом експресивності. У публіцистиці часто застосовуються слова, що позначають дії з негативним забарвленням: *corrupción, represión, manipulación* в іспанській чи *корупція, репресія, маніпуляція* в українській. Їхня сила полягає у тому, що вони не просто описують факт, а й автоматично викликають у читача негативну емоційну реакцію. Таким чином, віддієслівні форми стають частиною стратегій мовного маніпулювання, що дозволяють журналістові чи коментатору формувати певне ставлення аудиторії до подій [4, с. 76—81].

Особливі труднощі виникають при перекладі віддієслівних форм між іспанською та українською мовами, оскільки їхня стилістична вага й частотність можуть відрізнятися. В іспанській мові номіналізації настільки поширені, що вони часто замінюють дієслова навіть у нейтральних контекстах, тоді як в українській публіцистиці частіше спостерігається чергування дієслівних і іменникових форм залежно від жанру та інтенції автора. Перекладач має вирішити, чи відтворювати номіналізацію буквально, чи замінювати її дієслівною конструкцією для збереження природності українського викладу. Наприклад, іспанське *la implementación de la reforma* може бути передане як *впровадження реформи*, але в окремих випадках перекладач віддає перевагу варіанту *реформу впроваджують*, що звучить динамічніше [13, с. 312—314].

Отже, віддієслівні форми в публіцистиці не лише наповнюють текст фактологічними смислами, але й активно формують його риторичну структуру, тональність та експресивний потенціал. Вони поєднують у собі

інформативність та оцінність, компактність та емоційність, що робить їх одним із ключових інструментів впливу публіцистики на масового читача.

1.3 Лінгвокогнітивні та комунікативні особливості вживання віддієслівних форм у публіцистиці

Лінгвокогнітивні та комунікативні особливості вживання віддієслівних форм у публіцистиці становлять один із найскладніших аспектів їхнього функціонування, адже тут поєднуються як внутрішні механізми мови, так і зовнішні комунікативні потреби суспільства. Публіцистичний дискурс завжди спрямований на масового адресата, він поєднує в собі інформативність, емоційність і прагматичну орієнтацію на вплив. Саме віддієслівні форми стають ключовим інструментом реалізації цих завдань, адже вони дозволяють не лише номінувати дії чи процеси, а й структурувати когнітивну картину світу в певний спосіб.

З когнітивної точки зору віддієслівні форми виконують роль концептуальних маркерів. Вони перетворюють дії на «субстантивовані» сутності, що легко інтегруються у когнітивні схеми й фрейми. Наприклад, слово *protesta* в іспанському медійному дискурсі не лише позначає дію «протестувати», а й формує у свідомості читача цілу модель соціального явища: причини протесту, його масштаби, учасників, наслідки. В українській мові подібну функцію виконують такі номіналізації, як *боротьба*, *протистояння*, *опір*. Вони вкорінюються у суспільній свідомості як ключові концепти, навколо яких вибудовується інтерпретація дійсності. Таким чином, віддієслівні форми не лише відображають мовну реальність, а й активно її конструюють.

Когнітивна значущість віддієслівних форм виявляється й у тому, що вони здатні узагальнювати й абстрагувати конкретні події, переводячи їх у площину ширших понять. На відміну від дієслів, які фіксують певну дію в конкретному часі, віддієслівні іменники надають їй тривалості та сталість.

Коли журналіст пише *la represión* («репресія») чи *el crecimiento económico* («економічне зростання»), він не обмежується описом окремого факту, а вводить читача в простір абстрактного знання, що дозволяє розглядати подію як частину більшої тенденції. У цьому й полягає когнітивна функція віддієслівних форм – вони перетворюють динаміку на структуру, миттєве на тривале, часткове на загальне.

У комунікативному аспекті віддієслівні форми допомагають публіцистиці досягати головної мети – впливати на громадську свідомість. Вони дозволяють авторам надавати повідомленням особливого статусу, підсилювати їхню вагомість і категоричність. Наприклад, замість сказати *se violaron los derechos humanos* («права людини було порушено») журналіст вживає *la violación de los derechos humanos* («порушення прав людини»). У такій конструкції дія набуває вигляду незаперечного факту, а текст звучить більш авторитетно та переконливо. Українська публіцистика демонструє ті самі закономірності: *ухвалення рішення, запровадження реформи, посилення контролю* звучать не як окремі події, а як структуровані явища суспільного життя [37, с. 21—24]. Завдяки своїй узагальненості вони можуть бути використані в різних жанрах публіцистики – від новинних повідомлень до аналітичних статей і публічних виступів. Наприклад, *manifestación* може позначати конкретну акцію протесту в репортажі, а в аналітичній статті стати позначенням цілої соціальної практики протестного руху. Подібна гнучкість робить віддієслівні форми ідеальним засобом для вираження складних соціальних і політичних явищ. Суттєвим є те, що віддієслівні форми здатні формувати певну ідеологічну рамку дискурсу. Через повторюване вживання у медіа вони закріплюються у свідомості аудиторії як домінантні концепти. Наприклад, постійне використання слова *crisis* у політичних новинах створює враження про кризовий стан суспільства навіть тоді, коли конкретні факти не завжди підтверджують цю характеристику. Аналогічно в українських ЗМІ широке застосування таких слів, як *агресія, окупація, мобілізація*, формує у читача певний емоційно-оцінний фон, що задає напрям інтерпретації подій.

У когнітивному плані віддієслівні форми в публіцистиці функціонують не лише як окремі мовні одиниці, а й як ключові елементи сценаріїв, що визначають спосіб сприйняття тексту читачем. Кожен публіцистичний матеріал спрямований на те, щоб сформувати певне бачення події, і віддієслівні іменники стають своєрідними «мітками», які вказують аудиторії, як саме слід інтерпретувати дійсність. Наприклад, використання в іспанських ЗМІ слова *reforma* може мати позитивне конотативне навантаження – як символ оновлення, модернізації, розвитку, тоді як в українському медійному полі слово *реформа* часто викликає асоціації з непопулярними заходами, труднощами та соціальною напругою [11, с. 125—134]. Таким чином, одне й те саме віддієслівне утворення в різних культурних контекстах породжує відмінні когнітивні сценарії, що безпосередньо впливає на стратегію перекладу.

Віддієслівні форми здатні структурувати текст так, щоб читач одразу потрапляв у певну рамку сприйняття. Це особливо помітно у заголовках і підзаголовках, де саме віддієслівні іменники часто виконують роль «сигнальних слів». Заголовок на кшталт *El fracaso de las negociaciones* («провал переговорів») одразу налаштовує аудиторію на негативний сценарій: дії сторін вважаються неуспішними, результат – відсутній, а майбутнє – проблематичне. В українській пресі аналогічний ефект мають заголовки *загострення конфлікту, блокування угоди, зрив домовленостей*. Когнітивний сценарій, закладений у таких конструкціях, працює ще до того, як читач ознайомиться з деталями тексту.

У комунікативному плані важливим є те, що віддієслівні форми створюють баланс між офіційністю й доступністю тексту. Публіцистика завжди працює на межі між спеціалізованим дискурсом (наприклад, політичним чи економічним) і масовою комунікацією. Використання віддієслівних іменників дає можливість подати складні процеси у вигляді стислих і зрозумілих понять, які легко сприймаються широкою аудиторією. У цьому полягає їхня адресатність: журналіст, використовуючи слова *migración*,

integración, democratización, може донести до читача складні політико-соціальні явища, не вдаючись до громіздких пояснень. В українській традиції подібними прикладами є *євроінтеграція, децентралізація, мобілізація*. Вони зручні для медіа, бо в одному слові вміщують цілий комплекс ідей і асоціацій. У масових газетах вони використовуються для узагальненого й доступного викладу, тоді як у якісній пресі чи аналітичних журналах ці форми часто набувають ознак абстрактності, підкреслюючи інтелектуальний характер дискурсу. Іспанська публіцистика, наприклад, тяжіє до вживання таких номіналізацій, як *globalización, polarización, sostenibilidad*, які відсилають до глобальних процесів і створюють враження академічності. В українській журналістиці більш поширеними є практичні, конкретизовані форми – *відновлення економіки, подолання кризи, захист кордонів*, що ближчі до повсякденних інтересів читача.

Психолінгвістичний аспект вживання віддієслівних форм у публіцистиці дає змогу глибше зрозуміти, чому саме ці одиниці так ефективно впливають на свідомість реципієнта. Людське мислення має тенденцію до економії когнітивних зусиль: замість того, щоб аналізувати процес у його багатокомпонентності, свідомість схильна оперувати готовими категоріями. Віддієслівні іменники якраз і виконують роль таких «когнітивних ярликів». Вони стискають складний набір дій у компактну форму, яка легко сприймається і швидко закріплюється у пам'яті.

Коли читач зустрічає в тексті слова *криза, реформа, інтеграція, протест*, йому не потрібно відтворювати всі можливі сценарії цих процесів – віддієслівна форма активує у його пам'яті вже готовий когнітивний шаблон, пов'язаний із попереднім досвідом, культурними асоціаціями та суспільними установками. Саме тому ці одиниці мають високий маніпулятивний потенціал: вони можуть запускати у свідомості читача цілу мережу уявлень, не потребуючи детальних пояснень.

Важливо також, що сприйняття віддієслівних форм значною мірою залежить від інтонаційного та контекстуального оточення. Психолінгвістичні

дослідження показують, що слова з абстрактним значенням активують у мозку не лише мовні, а й емоційні центри. Тобто, коли у новинному заголовку з'являється слово *катастрофа* чи *загострення*, у читача миттєво виникає емоційна реакція, навіть якщо він ще не знає подробиць події. Таким чином, віддієслівні іменники у публіцистиці працюють як «емоційні кнопки», що дозволяють авторові керувати увагою та настроєм аудиторії.

Цікавою є й роль повторюваності. Віддієслівні форми завдяки своїй компактності легко використовуються у медіа як ключові слова, які багаторазово повторюються в різних текстах, формуючи так званий «ефект рамки». Якщо іспанські ЗМІ протягом тривалого часу вживають слово *corrupción* у різних контекстах, воно стає домінантною категорією, через яку аудиторія починає сприймати політичну реальність загалом. В українському інформаційному просторі подібну роль відіграють слова *агресія*, *окупація*, *євроінтеграція*. Вони створюють когнітивне тло, що визначає інтерпретацію новин незалежно від конкретного змісту.

З психолінгвістичного погляду важливим є також те, що віддієслівні іменники створюють ефект завершеності. На відміну від дієслів, які описують дію у розвитку, іменники дають відчуття того, що подія вже структурована і визначена. Це дозволяє реципієнту відчутти «впевненість у знанні» – він ніби отримує готовий висновок, а не лише факт. Така завершеність підвищує довіру до повідомлення, адже знімає потребу у власному осмисленні деталей.

Отже, лінгвокогнітивні та комунікативні особливості вживання віддієслівних форм у публіцистиці свідчать про їхню багатофункціональність. Вони не лише виконують роль номінативних засобів, але й впливають на формування суспільної свідомості, виступають інструментами ідеологічного впливу, а також забезпечують компактність і виразність мовлення. Саме завдяки цим особливостям віддієслівні форми стають незамінним ресурсом публіцистичного стилю, а їхнє адекватне відтворення у перекладі з іспанської на українську та навпаки є складним, але принципово важливим завданням.

1.4 Роль віддієслівних форм у вираженні авторської оцінки та впливу на реципієнта

Роль віддієслівних форм у вираженні авторської оцінки та впливу на реципієнта у публіцистичному дискурсі неможливо зводити лише до граматичної чи стилістичної функції, оскільки вони працюють як засіб інтенсифікації смислів і створення певного емоційно-оцінного поля. Публіцистика, на відміну від суто інформаційного стилю, завжди прагне не тільки повідомити про факт, а й інтерпретувати його, надати йому значення, оцінку, сформулювати певну реакцію аудиторії. Саме віддієслівні форми стають одним із найефективніших інструментів цього процесу, адже вони дозволяють трансформувати дії у стійкі категорії, які сприймаються читачем як об'єктивні явища, тоді як у дійсності вони є результатом авторського відбору та подання.

Особливість таких форм полягає у тому, що вони «відривають» дію від конкретного виконавця і часу, надаючи їй вигляду узагальненої сутності. Наприклад, замість вислову *los políticos engañan* («політики обманюють»), який має чітко визначених суб'єктів та виражену емоційність, журналіст вживає *el engaño político* («політичний обман»). У цьому випадку дія набуває статусу явища, яке нібито існує саме собою, поза межами окремих учасників [1, с. 7—17]. Такий прийом створює ефект об'єктивності й надає текстові авторитетності, хоча насправді автор закладає власну оцінку, переводячи дію в абстрактну категорію. Аналогічно в українських медіа можна зустріти вирази *корупційні зловживання, зрада національних інтересів, порушення законодавства*, що перетворюють дії на позачасові та безособові явища, тим самим підсилюючи негативну конотацію.

Віддієслівні форми також дозволяють варіювати інтенсивність оцінки. Якщо дієслово часто відображає лише сам факт дії, то віддієслівний іменник здатен підкреслити масштабність, тривалість чи системність явища. Наприклад, у вислові *la represión de la protesta* («репресія протесту») присутня не просто згадка про конкретний акт насильства, а цілий узагальнений образ

тривалого, організованого і, головне, системного процесу. В українських публіцистичних текстах подібний ефект має словосполучення *утиск свободи слова* – воно звучить значно серйозніше, ніж просте «забороняють говорити», адже перетворює окремі факти на масштабне явище з чітко негативною оцінкою. Завдяки своїй узагальненості вони здатні активувати у свідомості читача цілий набір асоціацій. Слово *crisis* в іспанському медійному просторі викликає не лише уявлення про економічні труднощі, а й про безробіття, бідність, соціальну напруженість, політичну нестабільність. Подібно в українських текстах слова *війна, агресія, окупація* одразу формують емоційне тло, яке зумовлює подальше сприйняття матеріалу. Таким чином, віддієслівні іменники виступають тригерами колективної пам'яті та досвіду, які автор активно використовує для впливу на читача. Ще однією вагомою рисою є те, що віддієслівні форми допомагають журналістові дистанціюватися від особистої оцінки, водночас фактично нав'язуючи її читачеві. Вислів *hubo represión* («відбулася репресія») звучить як повідомлення про факт, тоді як *la represión* («репресія») позбавлена часових і особових меж, ніби утверджує цей факт як об'єктивну реальність [10, с. 54—59]. У такий спосіб автор начебто зберігає нейтральність, але саме вибір віддієслівної форми визначає оцінку події. Подібні прийоми надзвичайно поширені в аналітичних матеріалах, де необхідно витримувати тон офіційності, але при цьому спрямовувати читача на певну інтерпретацію.

У публіцистичному дискурсі іспанською та українською мовами віддієслівні форми використовуються й для формування перспективи подання інформації. Іменники на кшталт *avance, retroceso, consolidación* в іспанській журналістиці або *поступ, відступ, зміцнення* в українській акцентують увагу не на конкретних діях, а на оцінці результату чи тенденції. Таким чином, автор спрямовує читача не на фактологічне осмислення події, а на її інтерпретацію через категорії успіху чи невдачі, прогресу чи занепаду. У публіцистиці важливим є створення певного «тонального фону» повідомлення, який визначає ставлення читача до події, особи або явища. Віддієслівні форми

дозволяють автору тонко регулювати цей фон, вводячи нюанси емоційного забарвлення або оцінки, що робить текст більш переконливим і насиченим.

Наприклад, у процесі перетворення дієслів на іменники часто виникає можливість підкреслити безпосередній наслідок дії або її соціальне значення, що дозволяє автору маніпулювати акцентами уваги читача. Дієслівні утворення, які перетворені на прикметники, здатні формувати емоційно забарвлені характеристики об'єктів і подій, створюючи враження суб'єктивного оцінного судження без прямої оцінної лексики. Це особливо важливо у публіцистичних жанрах, де автор прагне впливати на свідомість аудиторії, не вдаючись до відвертої експресивної риторики, яка могла б викликати опір або відторгнення. Використання віддієслівних іменників у підметовій або додатковій позиції дозволяє поєднувати короткі фактичні повідомлення з оцінними відтінками, що формує у читача комплексне сприйняття явища. Така синтаксична компактність сприяє більш швидкому засвоєнню інформації і водночас посилює емоційне та когнітивне навантаження на реципієнта. Автор, який вміло застосовує віддієслівні утворення, може досягти ефекту новизни та інноваційності у представленні знайомих тем, що стимулює цікавість читача та його активну когнітивну участь у сприйнятті матеріалу. Ця мовна гнучкість створює додатковий рівень комунікативного впливу, оскільки читач не лише отримує інформацію, а й відчуває певний інтелектуальний і естетичний ефект від самого способу подачі матеріалу.

Особливо важливо відзначити роль віддієслівних форм у формуванні авторської інтонації. Вони дозволяють авторові вбудовувати у текст емоційні маркери, оцінні акценти та стилістичні нюанси, які безпосередньо впливають на ставлення читача до поданого матеріалу. Так, через віддієслівні конструкції можна створювати ефект іронії, критики, захоплення або співчуття, що значно підсилює ритмічну та експресивну структуру тексту. Це особливо цінно у публіцистиці, де важливо не лише повідомити факт, а й сформувати певну реакцію аудиторії, спонукати до роздумів або дії.

Ще складніша ситуація виникає із такими іспанськими віддієслівними формами, як *represión, opresión, explotación*. Вони закріплені в іспаномовному публіцистичному дискурсі й сприймаються як маркери насильства, обмеження, несправедливості. В українській журналістиці слова «репресія, утиск, експлуатація» теж існують, але їхня частотність і асоціативний спектр відрізняються. Скажімо, «репресії» в Україні найчастіше пов'язуються з радянським періодом, тоді як в іспанських ЗМІ вони можуть позначати будь-яке поліцейське чи урядове переслідування. У такому випадку буквальний переклад може не відтворити у повній мірі актуального для іспанця негативного емоційного фону [19, с. 271—282]. Тому перекладачеві доводиться враховувати культурний контекст і, за необхідності, уточнювати або навіть трансформувати вислів для досягнення подібного прагматичного ефекту.

Нерідко постає і проблема різного ступеня абстрактності. Іспанська мова тяжіє до широкого вживання абстрактних віддієслівних форм – *globalización, polarización, democratización*, які мають характер загальних тенденцій і стратегій. В українській публіцистиці такі номіналізації також функціонують, але часто конкурують із конкретними дієслівними конструкціями: замість «поляризація суспільства» автор може написати «суспільство поділилося», що звучить динамічніше й емоційніше. Перекладачеві доводиться балансувати між точністю відтворення структури оригіналу та збереженням природності для українського читача.

Особливої уваги заслуговує питання оцінного забарвлення, яке може змінюватися залежно від контексту. Наприклад, *movilización* в іспанських текстах часто використовується для позначення позитивної активності громадян, солідарності та єдності. В українському контексті слово «мобілізація» має сильну військову конотацію і сприймається передусім як примусовий захід. У перекладі публіцистики це створює ризик викривлення оцінки: позитивно забарвлене слово у мові оригіналу може набувати негативного або тривожного звучання в перекладі. Перекладач повинен

уважно зважати на ці відмінності й обирати відповідники, які не спотворять авторського наміру.

Таким чином, віддієслівні форми виступають справжнім випробуванням для перекладача, адже вони концентрують у собі граматичні, семантичні, культурні та прагматичні смисли. Найбільша складність полягає у відтворенні авторської оцінки: перекладачеві потрібно не лише передати лексичне значення, а й зберегти той емоційний та маніпулятивний потенціал, який закладено у мові оригіналу. Це вимагає не буквального перекладу, а гнучкого використання стратегій компенсації, конкретизації чи навіть смислової трансформації, аби реципієнт цільової культури сприйняв повідомлення так само, як і читач мови оригіналу. З огляду на ці особливості можна стверджувати, що віддієслівні форми не лише збагачують текст структурно та стилістично, але й виконують ключову ідеологічну функцію. Вони стають засобами прихованої оцінки, дозволяють надавати текстові видимість об'єктивності й водночас забезпечують потужний маніпулятивний потенціал. Саме завдяки цій властивості публіцистика активно їх експлуатує, адже вони здатні впливати на емоції та мислення реципієнта, формуючи потрібний авторові образ події.

Висновки за розділом 1

Аналіз наукової літератури та сучасних досліджень дозволяє стверджувати, що віддієслівні форми є багатофункціональним мовним явищем, яке має як структурно-лінгвістичні, так і комунікативні характеристики. У сучасному мовознавстві віддієслівні утворення визначаються як трансформації дієслів у словотвірні одиниці інших частин мови – іменники, прикметники, прислівники, що дозволяє поєднувати дієслівну семантику дії з новими граматичними функціями та стилістичними можливостями.

У публіцистичному дискурсі віддієслівні форми виконують низку важливих функцій. Вони слугують засобом передачі авторської оцінки, надають тексту емоційного забарвлення, формують інтонаційний і ритмічний малюнок висловлювання, сприяють створенню когнітивно насиченого контенту. Їх використання дозволяє автору не лише стисло та виразно передавати інформацію, а й формувати у читача певне ставлення до подій, явищ та осіб, роблячи текст більш переконливим та впливовим.

Особливу роль віддієслівні форми відіграють у вираженні авторської оцінки та впливі на реципієнта. Вони дозволяють уникнути прямолінійності у висловлюванні оцінних суджень, створюючи ефект стилістичної витонченості та інтелектуальної переконливості. Віддієслівні утворення забезпечують можливість конденсації смислу, виділення ключових аспектів події або явища, а також маніпулювання акцентами уваги читача. Це робить публіцистичний текст не лише інформаційним, а й емоційно та когнітивно впливовим.

У першому розділі встановлено, що віддієслівні форми є незамінним інструментом побудови ефективного публіцистичного дискурсу. Вони забезпечують синтаксичну та семантичну гнучкість тексту, сприяють створенню авторської інтонації та формуванню емоційно-когнітивного впливу на реципієнта. Теоретичний аналіз показав, що розуміння механізмів функціонування віддієслівних форм є необхідною передумовою для їх успішного перекладу та адекватного відтворення у міжмовному дискурсі, що стає предметом дослідження у наступних розділах магістерської роботи.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ ВІДДІЄСЛІВНИХ ФОРМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

2.1 Особливості перекладу публіцистичного дискурсу та роль віддієслівних форм у процесі міжмовної трансформації

Публіцистичний дискурс є однією з найбільш динамічних і багатошарових форм сучасного мовлення, що поєднує в собі інформативність та експресивність. Його головна мета полягає не лише в передачі фактів, а й у формуванні громадської думки, впливі на читача або слухача через певну систему мовних засобів. Через це головним завданням перекладача виступає не лише передача змісту самого тексту, але і його культурно-комунікативних намірів, а також риторичного ефекту, тобто його сприйняття реципієнтами, і в результаті їхньої реакції на подану інформацію [34, с. 55—75].

Віддієслівні форми – герундії, дієприкметники, інфінітиви та інші девербальні утворення – посідають у публіцистичному мовленні особливе місце, оскільки вони виступають потужним інструментом економії мовних засобів і водночас є носіями динаміки дії. Саме через них автор має змогу передати процесуальність, активність або пасивність певної ситуації без необхідності вдаватися до громіздких граматичних конструкцій. В іспанській мові, наприклад, герундій активно використовується для вираження додаткової дії, супутньої до основної, а також для створення ефекту безперервності або послідовності подій. В українській же мові подібні функції часто передаються через дієприслівники або підрядні речення, що вже вимагає від перекладача глибокої трансформації структури вислову.

Перекладач, працюючи з публіцистичним текстом, змушений не лише передавати зміст віддієслівної форми, але й адаптувати її синтаксичну і семантичну функцію у новому мовному середовищі. Тут виникає явище міжмовної трансформації – процес, у якому відбувається перехід між різними граматичними системами, при збереженні комунікативної функції тексту.

Важливим завданням є не буквальне відтворення, а передача прагматичного ефекту – тієї самої інтонаційної, оцінної чи логічної сили, яку має оригінальний текст. Наприклад, коли іспанський журналіст використовує герундій для створення ефекту швидкого розвитку подій («*El gobierno actuando sin demora...*»), український перекладач може вдаватися до конструкції «уряд, який діє без зволікань...» або «уряд, не зволікаючи, вживає заходів...». У цьому випадку змінюється граматична форма, але зберігається ритм і динаміка, властиві публіцистичному стилю. Дуже важливим у процесі перекладу є розуміння того, що віддієслівні форми виконують не лише граматичну, а й функціонально-стилістичну роль. Вони можуть надавати тексту більшої нейтральності або, навпаки, посилювати емоційний чи оцінний відтінок. В іспанській публіцистиці дієприкметникові конструкції часто мають узагальнювальний або безособовий характер, що допомагає створювати ефект об'єктивності, дистанційованості автора від оцінки. В українській мові подібна стратегія не завжди можлива без порушення природного синтаксису, тому перекладач змушений балансувати між точністю передавання смислу та стилістичною адекватністю. Саме у цьому полягає головна складність міжмовної трансформації віддієслівних форм: необхідно знайти такі мовні засоби, які б відтворювали прагматичну функцію оригіналу, але не виглядали штучно у мові перекладу.

При перекладі публіцистичних текстів з іспанської мови особливу увагу потрібно приділяти ритму та мелодиці фрази. Іспанський публіцистичний стиль тяжіє до довгих, багатоскладних речень із розгалуженою системою віддієслівних форм, які надають вислову плавності й безперервності. Українська ж мова тяжіє до більш чіткої структурованості та членованості вислову, тому перекладачеві доводиться розбивати складні синтаксичні конструкції на простіші, не втрачаючи при цьому логічної цілісності та стилістичної енергії тексту. У таких випадках віддієслівні форми виконують роль своєрідного містка між мовами – вони допомагають зберегти «рух думки» автора, навіть якщо граматична форма змінюється.

Ще однією важливою особливістю перекладу публіцистичного дискурсу є те, що в ньому віддієслівні форми виконують не лише синтаксичну або морфологічну функцію, а й мають виразне семантичне та прагматичне навантаження. Вони створюють ефект руху, динаміки та залученості, який є надзвичайно важливим у журналістському тексті. Іспанська публіцистика вирізняється своєю схильністю до активних, живих конструкцій, що передають події в безпосередньому розвитку. Використання герундія чи дієприкметника надає реченню «ефекту присутності» – читач ніби спостерігає за дією у реальному часі. Для українського перекладача завдання полягає в тому, щоб знайти відповідні граматичні засоби, які збережуть цей ритм та живість оповіді, але не суперечитимуть українським синтаксичним нормам.

Одним із найскладніших аспектів є передача віддієслівних форм, які у вихідній мові можуть мати подвійне функціональне значення – як атрибутивне, так і процесуальне. Наприклад, в іспанських текстах герундій може одночасно описувати спосіб дії та її причину або наслідок. Українська мова, натомість, не має такої гнучкості у використанні дієприслівників, тому перекладач часто змушений перебудовувати структуру речення, використовуючи підрядні або безсполучникові конструкції. У цьому полягає сутність міжмовної трансформації: відбувається зміна не лише граматичної форми, але й типу зв'язків між частинами вислову. Додаткову складність створює й те, що публіцистика апелює до широкої аудиторії, тож текст повинен бути зрозумілим, доступним і водночас емоційно виразним. Іспанські журналісти часто вдаються до метафоричних чи оцінних віддієслівних форм, які підсилюють емоційність матеріалу. Наприклад, конструкції на кшталт *“arrasando con todo”*, *“rompiendo esquemas”*, *“luchando por la verdad”* мають потужний риторичний потенціал.

При перекладі українською потрібно не просто знайти граматичну відповідність, а зберегти енергію та експресію вислову. Тому перекладач може вдаватися до прийомів смислового розгортання або заміни форми: «змітаючи все на своєму шляху», «ламаючи усталені уявлення», «борючись за правду».

Таким чином, переклад віддієслівних форм стає не механічним процесом, а творчим актом адаптації. Публіцистичний дискурс активно використовує віддієслівні форми для формування оцінних значень і передачі авторської позиції. Особливо це помітно в заголовках, підзаголовках та лід-абзацах, де герундії або дієприкметники концентрують смисл і надають тексту лаконічності. Наприклад, іспанські заголовки типу “*Creciendo la tensión entre los partidos*” чи “*Aumentando la presión internacional*” мають ритмічну силу і створюють відчуття невідворотності подій. Український перекладач змушений шукати компроміс між динамічністю оригіналу та структурною природністю української мови – замінюючи такі конструкції на «Зростає напруга між партіями» або «Посилюється міжнародний тиск». У цьому процесі віддієслівні форми виступають як стилістичний маркер, який вимагає збереження риторичного ефекту.

Слід також зазначити, що міжмовна трансформація віддієслівних форм не обмежується лише граматичними перетвореннями. Вона часто передбачає й зміну ступеня абстрактності або конкретизації дії. Іспанська мова схильна до узагальнення через герундій або інфінітив, тоді як українська частіше тяжіє до конкретного вияву дії. Наприклад, іспанське “*el actuar del gobierno*” буквально означає «діяння уряду», але українською природніше сказати «дії уряду» або «поведінка уряду». Цей зсув не лише формальний – він змінює тональність тексту, впливає на його оцінне забарвлення [26, с. 105].

У процесі перекладу публіцистичного дискурсу також проявляється важливий когнітивно-прагматичний аспект: віддієслівні форми є носіями певних ментальних схем, які можуть відрізнятися в різних культурах. В іспанській мові дієслівна активність часто виступає показником агентності, ініціативності, дії як цінності. Українська мова в цьому контексті може демонструвати більш нейтральну або описову манеру. Це означає, що перекладач повинен не лише шукати граматичний еквівалент, а й розуміти концептуальні відмінності у сприйнятті дії та процесу між двома культурами. Особливу увагу варто приділяти також перекладацьким трансформаціям, які

допомагають уникнути калькування, але водночас зберігають семантичну точність. Найчастіше перекладачі використовують такі методи, як граматичне перетворення, смислова заміна, антонімічний переклад або модифікація частини мови. Так, герундій може бути переданий прикметником, підрядним реченням чи навіть іменником залежно від контексту. Усе це вимагає від перекладача високої мовної інтуїції та чуття ритму тексту.

Публіцистичний дискурс, особливо іспаномовний, постійно балансує між офіційністю й емоційністю, між аналітикою та експресією. Саме віддієслівні форми створюють цю гнучку, живу тканину тексту, дозволяючи поєднати факт із коментарем, опис із оцінкою. Тому при перекладі важливо не лише грамотно відтворити форму, а й передати тональність, інтенцію, спрямованість мовлення. У цьому сенсі перекладач виступає не просто як посередник між мовами, а як інтерпретатор комунікативного наміру автора, який через віддієслівні конструкції формує смислову та емоційну архітектуру тексту. Іспанська мова допускає велику кількість дієслівних конструкцій, які виконують роль обставини, атрибута або навіть предикативного ядра [33, с. 375—392]. Українська мова, натомість, тяжіє до чіткішої структуризації речення, у якому предикативна функція зазвичай виражена повноцінним дієсловом у формі особи. Через це під час перекладу герундіальні або інфінітивні конструкції доводиться розгортати в більш виразні синтаксичні одиниці, не втрачаючи при цьому змістової економії [23, с. 123—124].

Зокрема, іспанські герундії часто мають подвійний або навіть потрійний рівень смислового навантаження. Вони можуть позначати одночасність дій (*“El presidente hablando con la prensa”*), причиновість (*“Siendo víctima de la crisis...”*) чи наслідковість (*“Provocando así una reacción internacional”*). В українській мові ці відтінки часто розпадаються на різні граматичні структури: «Президент, спілкуючись із пресою...», «Будучи жертвою кризи...», «Що спричинило міжнародну реакцію...». Усі ці форми граматично точні, але їхня ритмічна організація відрізняється. Саме це створює основну перекладацьку

дилему: як зберегти природність українського синтаксису, не втративши при цьому лаконізму й плавності іспанського оригіналу.

Іспанський публіцистичний дискурс вирізняється більшою кількістю номіналізацій – тобто перетворенням дієслів на іменники. Ця тенденція посилюється в офіційно-аналітичних текстах, де необхідно підкреслити явище, подію або процес без надмірної емоційності. Наприклад, словосполучення “*la aplicación de las medidas*”, “*el cumplimiento de los acuerdos*” чи “*la toma de decisiones*” передають дії через іменникові конструкції. В українському перекладі їх часто передають або через дієслівні форми («застосовувати заходи», «виконувати домовленості», «ухвалювати рішення»), або залишають номінативними, якщо контекст цього вимагає. Вибір перекладача в таких випадках залежить від жанрової природи тексту: у новинному матеріалі краще зберегти динаміку дії, а в аналітичному – номінативну стабільність.

Не менш важливою є інтонаційно-ритмічна функція віддієслівних форм. В іспанській публіцистиці вони часто створюють своєрідний риторичний темп, що дозволяє розгортати аргументацію або надавати тексту емоційного напруження. Український перекладач має вловити цю «музику фрази» і відтворити її засобами цільової мови. Іноді це означає не буквальный переклад, а перебудову логіко-комунікативної структури вислову. Наприклад, іспанське “*Buscando soluciones, el gobierno enfrenta nuevas críticas*” можна перекласти як «У пошуках рішень уряд знову стикається з критикою». Тут віддієслівна форма *buscando* перетворюється на іменник, але синтаксична логіка залишається збереженою, а ритм і смислова напруга – переданими.

В іспанській публіцистиці віддієслівні форми можуть виконувати функцію «пом’якшення» вислову, коли журналіст намагається уникнути прямої оцінки або відповідальності за твердження. Наприклад, фрази на кшталт “*pareciendo ignorar los hechos*” чи “*mostrando cierta indiferencia*” дозволяють делікатно натякнути на поведінку суб’єкта без прямого осуду. В українському перекладі такі структури часто втрачають цей нюанс, якщо

перекладати їх буквально. Тому перекладач має використовувати прагматичні еквіваленти: «ніби ігноруючи факти», «виявляючи певну байдужість», або навіть «демонструючи небажання визнавати факти». Це допомагає зберегти баланс між нейтральністю та критичністю, характерний для публіцистичного стилю.

У процесі міжмовної трансформації перекладач також має враховувати культурно-комунікативні норми, які впливають на сприйняття віддієслівних форм. Іспанська мова дозволяє більшу експресивність, навіть у формально-інформаційних жанрах, тоді як українська традиція тяжіє до стриманості й структурної чіткості. Тому переклад іспанського публіцистичного тексту вимагає певного «приглушення» надмірної емоційності, зберігаючи при цьому образність та інтонаційну динаміку. Водночас, коли український текст перекладається іспанською, перекладач, навпаки, може «пожвавити» вислів, вводячи герундіальні або дієприкметникові конструкції, щоб надати йому природності для іспаномовного читача. Віддієслівних форм у когезії тексту – тобто у зв'язності та логічній послідовності вислову [31, с. 143—147; 24, с. 39—42]. Герундії, інфінітиви чи дієприкметники часто виступають засобами синтаксичного зв'язку, замінюючи повторювані сполучники чи займенники. У перекладі це може створити труднощі, оскільки українська мова потребує чіткішого маркування логічних відношень. Наприклад, іспанське *“El país entrando en una nueva etapa política”* перекладається як «Країна, що входить у новий політичний етап» або «Країна вступає в нову політичну епоху». У першому випадку ми зберігаємо атрибутивність, у другому – динаміку. Вибір між цими варіантами залежить від стилістичної стратегії перекладу – чи надаємо перевагу описовості, чи ритміці [22, с. 67—72].

Також не можна оминати увагою роль віддієслівних форм у створенні текстової компресії – властивості стисло передавати великий обсяг інформації. Саме завдяки цій здатності герундії та дієприкметники є незамінними в публіцистиці, де економія мовних засобів поєднується з прагненням до виразності. Перекладач, передаючи такі структури українською, повинен

зберегти лаконізм без втрати змісту. Для цього він може використовувати різні трансформаційні прийоми – заміну віддієслівної форми дієприслівником, стиснення підрядного речення або навіть перебудову фрази на безособову конструкцію.

2.2 Проблеми та труднощі відтворення віддієслівних форм у перекладі між іспанською та українською мовами

Однією з найскладніших проблем, з якою стикаються перекладачі при відтворенні віддієслівних форм у перекладі між іспанською та українською мовами, є суттєва відмінність у граматичній системі обох мов. Іспанська мова, як типово аналітична, надає значно ширші можливості для використання віддієслівних форм – герундія, інфінітива та дієприкметника, – тоді як українська, синтетична за своєю природою, має більш обмежений арсенал граматичних засобів для передачі тих самих значень. Через це перекладач стикається з необхідністю гнучкого перетворення структури речення, щоб зберегти смислову точність і водночас не порушити природність українського синтаксису.

Наприклад, в іспанській мові герундій активно використовується для позначення дії, що супроводжує або пояснює іншу дію: *“El presidente salió del edificio hablando con los periodistas”* – дослівно «Президент вийшов з будівлі, говорячи з журналістами». Українська мова має дієприслівникову конструкцію «вийшовши з будівлі, президент говорив із журналістами», однак вона не завжди здатна передати природність та гнучкість іспанського герундія. У деяких випадках перекладач змушений використовувати підрядне речення або змінювати синтаксичну будову, щоб уникнути штучності або перевантаження тексту: «Президент вийшов з будівлі та почав спілкуватися з журналістами» [20, с. 68—78]. Додаткові труднощі виникають при передачі інфінітива, який в іспанській мові може виконувати функцію підмета, додатка або навіть предиката. У конструкціях типу *“El saber es poder”* («Знання – це

сила») український переклад виглядає природно. Проте коли інфінітив вживається з прийменником чи артиклем, як у виразах “*al salir*”, “*por hacer*”, “*sin decir nada*”, виникають проблеми з точним переданням граматичних відтінків. Українська мова не має прямих аналогів цим прийменниковим інфінітивам, тому перекладач часто змушений розгортати їх у цілі підрядні конструкції – «коли він виходив», «через те, що зробив», «не сказавши нічого». Це не лише збільшує довжину речення, але й може змінити його ритмічну структуру, що в публіцистичному стилі є вкрай небажаним.

Особливу складність становить переклад дієприкметників, які в іспанській мові мають більшу свободу використання і можуть виступати як атрибути, предикативні компоненти або навіть обставини. Наприклад, у фразі “*Los datos obtenidos confirman la hipótesis*” («Отримані дані підтверджують гіпотезу») український еквівалент виглядає адекватно. Але в реченнях типу “*La situación creada por el conflicto*” («Ситуація, створена конфліктом») можливе двозначне тлумачення – чи це ситуація, яка створила конфлікт, чи та, що виникла через нього. Тому перекладач має особливо уважно ставитися до логічних зв’язків, часто уточнюючи зміст за допомогою додаткових лексичних елементів.

Ще однією проблемою є різний ступінь активності використання віддієслівних форм у публіцистичному стилі. В іспанській мові вони виконують не лише граматичну, але й стилістичну функцію – створюють динамічність, виразність і певну «живу» інтонацію тексту. Українська публіцистика, навпаки, відзначається більшою аналітичністю й стриманістю. Тому пряме калькування іспанських герундіальних або інфінітивних конструкцій може призвести до стилістичної невідповідності. Наприклад, іспанський заголовок “*Buscando justicia en tiempos difíciles*” перекладений буквально як «Шукаючи справедливості у складні часи» виглядає дещо неприродно для українського медійного простору. Оптимальніше варіанти – «У пошуках справедливості в складні часи» або «Пошук справедливості у складні часи». Іншою поширеною труднощами є омонімія та багатозначність

віддієслівних форм, особливо в герундії. Іспанський герундій може виражати не лише супровідну дію, але й причину, наслідок, умову чи навіть засіб здійснення дії. Так, речення “*Perdiendo el control, el gobierno provocó una crisis*” може означати як «втративши контроль, уряд спровокував кризу», так і «через втрату контролю уряд спровокував кризу». Українська дієприслівникова форма «втративши» не завжди передає причинно-наслідковий зв’язок, тому перекладачеві доводиться уточнювати контекст або змінювати синтаксис речення. Іспанська мова тяжіє до більш узагальнених, «процесних» форм, тоді як українська схильна до конкретизації. Наприклад, вислів “*su forma de actuar*” перекладається як «його спосіб дії» або «його поведінка», але в іспанській мові це може мати також відтінок «його метод», «його манера діяти». Через це виникають труднощі вибору найточнішого українського відповідника, особливо коли від контексту залежить емоційне забарвлення – позитивне, нейтральне або критичне.

Суттєвою проблемою є також відтворення віддієслівних форм у перекладі тоді, коли вони виконують текстоутворювальну функцію. В іспанській публіцистиці герундії часто забезпечують плавність і логічну зв’язність викладу, виступаючи засобом когезії між реченнями. Українська мова в таких випадках зазвичай використовує інші механізми зв’язку – сполучники, частки, займенники [25, с. 25—35, 46—56]. Тому буквальне відтворення герундія може призвести до надлишкової кількості дієприслівників, що робить текст важким для сприйняття. Замість цього перекладачеві потрібно застосовувати адаптаційні прийоми, вводячи логічно мотивовані перехідні елементи, які забезпечують зв’язність без втрати природності.

Ще один виклик – збереження прагматичного потенціалу віддієслівних форм. У публіцистиці вони часто несуть оцінне чи емоційне навантаження, відображаючи ставлення автора до подій. Наприклад, фраза “*Ignorando las advertencias, el ministro siguió adelante*” не лише описує факт, а й виражає певну критику – «ігноруючи попередження» містить підтекст «вчиняючи

безвідповідально». Український перекладач має передати цей підтекст, не вдаючись до надмірної інтерпретації. Вибір лексичних засобів тут залежить від інтонаційного тону тексту – чи він нейтральний, чи оцінно забарвлений.

Одним із найбільш поширених типів перекладацьких помилок при відтворенні віддієслівних форм у перекладі між іспанською та українською мовами є надмірне калькування граматичних конструкцій оригіналу. Це відбувається тоді, коли перекладач механічно зберігає синтаксичну структуру іспанського речення, не враховуючи специфіку цільової мови. У результаті український текст звучить неприродно або занадто «перекладено». Наприклад, іспанське *“Hablando con los ciudadanos, el presidente explicó la nueva medida”* дослівно перекладене як «Говорячи з громадянами, президент пояснив новий захід» створює відчуття книжності, хоча для публіцистики української мови природніше звучить «Президент, спілкуючись із громадянами, пояснив нову ініціативу». Зміна порядку слів і введення синонімічних лексем не лише підвищує стилістичну відповідність, але й зберігає плавність викладу.

Іншим типом помилок є втрата семантичної глибини віддієслівної форми, коли перекладач передає лише поверховий зміст, опускаючи приховані логічні чи емоційні відтінки. Герундій в іспанській мові часто передає не просто супровідну дію, а ще й внутрішній стан або мотивацію суб'єкта. Наприклад, *“Esperando una respuesta, el pueblo siguió protestando”* означає не лише «чекаючи відповіді», але й передає стан напруги, очікування, тривоги. Якщо перекладач перекладе це просто як «Народ продовжував протестувати, чекаючи відповіді», то емоційне забарвлення втрачається. У цьому випадку краще шукати стилістичну компенсацію – «Народ не припиняв протестів у сподіванні на відповідь» або «У надії почути реакцію влади народ продовжував протестувати».

Складнощі також виникають при передачі пасивних або безособових віддієслівних конструкцій, які в іспанській мові є цілком природними. Наприклад, *“Al ser analizados los resultados...”* – буквально «Під час аналізування результатів». Українська мова зазвичай уникає подібних форм,

тому перекладач має перетворювати пасив на актив: «Під час аналізу результатів було виявлено...» або «Коли результати проаналізували...». Такі трансформації необхідні для збереження природності, але потребують від перекладача вміння балансувати між точністю й плавністю.

Ще однією частою помилкою є ігнорування функціонально-стилістичної ролі віддієслівних форм. В іспанській публіцистиці віддієслівні форми часто виступають як інструмент риторичного підсилення, створюючи ефект безпосередності чи невідворотності подій. Наприклад, *“Aumentando la presión internacional, el conflicto se agrava”* передає причинно-наслідковий зв’язок через герундій, тоді як український переклад «Посилюється міжнародний тиск – конфлікт загострюється» зберігає смисл, але втрачає відчуття одночасності. Тому досвідчений перекладач може використати більш динамічний варіант: «Зростання міжнародного тиску лише загострює конфлікт». Такий підхід демонструє важливість функціональної адаптації, коли переклад орієнтований не на форму, а на ефект, який вона створює в читача. Іспанський герундій зазвичай позначає процес, що триває, тоді як українські дієприслівники не завжди мають чітку часову кореляцію. Наприклад, *“Trabajando en silencio, lograron grandes avances”* передає безперервний процес праці, що призвів до результату. Український варіант «Працюючи в тиші, вони досягли значних успіхів» граматично правильний, але може звучати статично. Тому перекладач може уточнити контекст: «Постійно працюючи в тиші, вони поступово досягли значних успіхів» – це розширення допомагає передати динаміку, властиву оригіналу. Додаткові труднощі виникають у випадках, коли одна віддієслівна форма в іспанській мові має кілька українських відповідників. Герундій, наприклад, може бути переданий як дієприслівник, підрядне речення, прикметникова конструкція або навіть іменник залежно від контексту. У фразі *“Creciendo la tensión política, el país enfrenta nuevos desafíos”* варіанти перекладу можуть бути різними: «Зростаюча політична напруга створює нові виклики», «Через зростання політичної напруги країна стикається з новими проблемами» або

«Коли напруга в політиці зростає, країна зіштовхується з новими викликами». Вибір правильного варіанта залежить від комунікативної інтенції – чи акцент робиться на процесі, причині чи наслідку.

Відтворення ритміко-інтонаційної структури іспанського речення, де віддієслівні форми часто виступають у ролі стилістичних домінант. Вони можуть задавати темп оповіді, слугувати засобом зв'язку або створювати відчуття поступового розвитку подій. Наприклад, іспанське *“Avanzando con cautela, el gobierno busca consenso”* має плавну інтонацію, що відображає обережність дії. Якщо перекласти дослівно – «Рухаючись обережно, уряд шукає згоди», – це зберігає сенс, але дещо втрачає мелодику іспанської фрази. Оптимальніший варіант – «Уряд діє обережно, намагаючись досягти згоди», де український ритм звучить природно, але інтонаційна рівновага оригіналу збережена.

Нерідко перекладачі стикаються і з проблемою перенесення образності, яка часто виражена саме через віддієслівні форми. Іспанська мова багата на метафоричні герундії, що поєднують опис події з емоційним оцінюванням. Наприклад, у вислові *“Arrasando con todo, el huracán dejó el país en ruinas”* герундій *arrasando* створює відчуття безконтрольної руйнівної сили. Дослівний переклад «Змітаючи все на своєму шляху, ураган залишив країну в руїнах» звучить природно українською, але іноді такий вираз може виглядати занадто художнім для інформаційного контексту. У такому разі доцільно нейтралізувати метафору: «Ураган зруйнував усе на своєму шляху, залишивши країну в руїнах». Вибір між цими варіантами залежить від стилю публікації – аналітичного чи емоційно-репортажного [8, с. 12—32].

Компенсація у перекладі – це свідоме використання інших мовних засобів у цільовому тексті з метою передати втрачений ефект або значення оригіналу. У випадку віддієслівних форм це може бути відтворення граматичного, семантичного чи емоційного аспекту за допомогою інших лексико-синтаксичних конструкцій. Однією з найпоширеніших форм компенсації є лексична заміна – використання дієслівних або іменникових

структур замість герундіальних або інфінітивних форм, коли пряме відтворення виявляється штучним. Наприклад, іспанське *“Conociendo los riesgos, el gobierno actuó con prudencia”* буквально перекладається як «Знаючи ризики, уряд діяв обережно», але для збереження публіцистичної динаміки може бути перефразовано: «Уряд, усвідомлюючи ризики, діяв обережно» або «Уряд діяв зважено, розуміючи можливі ризики». Тут зміна структури речення компенсує відсутність герундія, зберігаючи смисл і стильову інтонацію оригіналу. Ще одним дієвим прийомом є граматична трансформація, що полягає у зміні типу речення або способу вираження дії. Герундій в іспанській мові часто має функцію з'єднання двох предикативних частин, тоді як українська традиційно віддає перевагу підрядним реченням. У таких випадках перекладач застосовує трансформацію, вводячи сполучники «коли», «оскільки», «після того як», «через те що» тощо. Наприклад, *“Sabendo que no había otra opción, los líderes aceptaron el acuerdo”* може бути перекладене як «Оскільки лідери знали, що іншого варіанту немає, вони прийняли угоду». Завдяки цій зміні зберігається логічний і причинно-наслідковий зв'язок, який в іспанському тексті передається граматичною формою герундія.

У випадках, коли віддієслівна форма в іспанській мові виконує емоційно-експресивну функцію, доцільним є використання стилістичної компенсації – введення оцінних прикметників, прислівників чи порівняльних конструкцій. Наприклад, *“Sonriendo con ironía, el portavoz negó las acusaciones”* може бути перекладено не лише буквально («Посміхаючись іронічно, речник заперечив звинувачення»), а й стилістично адаптовано: «З іронічною посмішкою речник категорично заперечив звинувачення». У цьому варіанті втрата герундія компенсується виразною описовою деталізацією, яка створює аналогічний емоційний ефект. Окремо варто згадати про контекстуальну компенсацію, коли перекладач відновлює або передає значення віддієслівної форми не безпосередньо в тій самій частині тексту, а в іншому місці речення чи навіть у наступному. Наприклад, у реченні *“Actuando con rapidez, el gobierno evitó una crisis mayor”* можна не передавати герундій

дослівно, а посилити дієслівну дію: «Швидка реакція уряду дозволила уникнути серйознішої кризи». Таким чином, граматичну особливість замінено на семантичну еквівалентність [17, с. 130—135]. Особливу увагу в перекладацькій практиці приділяють експлікації, тобто розгорнутому поясненню змісту, який у вихідному тексті виражений стисненою віддієслівною формою. В іспанській мові, зокрема в публіцистиці, віддієслівні форми часто мають високу семантичну ємність і передають цілий набір відтінків – часових, модальних, причинних або наслідкових. Українська мова, маючи інші синтаксичні ресурси, потребує розширення таких конструкцій. Наприклад, “*Cumpliendo su promesa, el presidente firmó la reforma*” передає не лише факт виконання обіцянки, а й її значущість у контексті політичної відповідальності. Тому переклад «Виконавши свою обіцянку, президент підписав реформу» можна доповнити експлікацією: «Дотримуючись даного слова, президент підписав реформу, підтвердивши свої наміри».

Адекватна передача прагматичного ефекту віддієслівних форм. В іспанській мові вони часто виступають засобом пом’якшення категоричності висловлювання або, навпаки, способом підсилення імпліцитного впливу на читача. Наприклад, конструкція “*Buscando una salida, el gobierno propone nuevas medidas*” створює відчуття активного пошуку, навіть якщо дії ще не дають результатів. Якщо перекладач передасть це просто як «Уряд пропонує нові заходи», то комунікативна інтенція зміниться. Тому правильніше: «У пошуках виходу уряд пропонує нові заходи». Такий варіант зберігає і семантику процесу, і образність, і ритміку.

Отже, перекладачеві потрібно враховувати культурно-дискурсивні відмінності між іспанською та українською публіцистикою. Іспанський журналістський стиль більш схильний до використання розмовних, експресивних, емоційно забарвлених форм, тоді як українська публіцистика тяжіє до більш стриманого, аналітичного подання. Через це пряме відтворення іспанських віддієслівних форм може сприйматися як надмірно емоційне або навіть фамільярне. Завдання перекладача полягає у збереженні динаміки

оригіналу без порушення норм цільового стилю. Наприклад, речення “*Gritando consignas, los manifestantes avanzaban por las calles*” можна передати як «Скандуючи гасла, демонстранти просувалися вулицями» або нейтральніше: «Демонстранти йшли вулицями, вигукуючи гасла». У другому випадку збережено стильову відповідність українській публіцистиці.

2.3 Основні способи перекладу віддієслівних утворень: калькування, граматичні та лексико-семантичні трансформації, експлікація і компенсація

Переклад віддієслівних утворень, особливо в контексті публіцистичного дискурсу, є складним процесом, який вимагає не лише глибокого знання граматичних структур обох мов, а й розуміння стилістичних, прагматичних і культурних чинників. Віддієслівні форми, такі як герундій, дієприкметник, інфінітив або віддієслівний іменник, у мові-оригіналі (в нашому випадку – іспанській) можуть виконувати безліч функцій: позначати дію, процес, стан, причину, наслідок, мету чи навіть емоційне забарвлення вислову. Тому вибір способу їх перекладу українською залежить від контексту, жанру, прагматичного завдання тексту та очікувань цільової аудиторії. Основними прийомами відтворення таких одиниць у перекладі є калькування, граматичні й лексико-семантичні трансформації, експлікація та компенсація. Кожен із цих способів має власну сферу застосування, переваги та ризики.

Калькування в перекладі віддієслівних форм передбачає максимально точне збереження структурної або семантичної моделі оригіналу, тобто створення еквіваленту шляхом буквального відтворення граматичного та лексичного складу. У випадку іспанської та української мов калькування може бути ефективним, коли обидві мови мають подібні синтаксичні моделі, наприклад у перекладі віддієслівних іменників або дієприкметників, що зберігають спільні морфологічні принципи. Наприклад, *la construcción de la carretera* легко передається як «будівництво дороги», *la realización del proyecto* – як «реалізація проєкту». У таких випадках калькування не лише не

спотворює зміст, а й сприяє збереженню офіційно-аналітичного тону тексту, характерного для публіцистики. Проте буквальне калькування стає проблематичним, коли граматичні конструкції не мають прямих відповідників, як, наприклад, у випадку герундія (*llegando al poder, actuando con rapidez*), де українська мова потребує іншого синтаксичного вирішення. У таких ситуаціях перекладач вдається до граматичних або лексико-семантичних трансформацій. [29, с. 110—112].

Граматичні трансформації полягають у зміні частини мови, синтаксичної структури або граматичної форми вислову з метою досягнення природності в цільовій мові. Цей метод є надзвичайно продуктивним у перекладі іспанських віддієслівних форм, оскільки він дозволяє пристосувати гнучку іспанську граматику до більш структурованої системи української. Наприклад, іспанський герундій, який виконує роль обставини способу дії, може бути перекладений українським дієприслівником («говорячи», «усміхаючись»), підрядним реченням («коли він говорить», «оскільки усміхається») або навіть прикметниковою конструкцією («говорить з усмішкою»). Так, фраза “*Sonriendo con confianza, el candidato respondió a las preguntas*” може мати кілька адекватних варіантів: «Посміхаючись упевнено, кандидат відповів на запитання» або «Кандидат відповів на запитання з упевненою посмішкою». У кожному випадку граматична трансформація допомагає зберегти зміст і функцію віддієслівної форми, але водночас адаптує її до ритміки й синтаксису української мови.

Лексико-семантичні трансформації передбачають зміну лексичних одиниць або структури вислову при збереженні його загального змісту. Це необхідно тоді, коли буквальний переклад може звучати неприродно або порушувати стильову гармонію тексту. Іспанські публіцистичні тексти часто використовують віддієслівні утворення для створення стиснених, динамічних висловів, а українська мова натомість вимагає більш розгорнутого синтаксису. Наприклад, “*Intentando calmar la situación, el presidente hizo un llamamiento al diálogo*” може бути перекладене не лише буквально («Намагаючись

заспокоїти ситуацію, президент закликав до діалогу»), але й семантично розгорнуто: «З метою стабілізувати ситуацію президент закликав до діалогу» або «Президент, прагнучи знизити напруження, звернувся із закликом до діалогу». У цих варіантах спостерігається зміщення акцентів, проте передається комунікативна інтенція та риторичний тон оригіналу. Ще одним способом є експлікація – розгортання або пояснення змісту, який у вихідній мові передано у згорнутій формі [25, с. 66—86]. У публіцистичних текстах іспанська мова часто використовує віддієслівні форми для досягнення економії мовних засобів, стислості та ритмічності викладу. Проте в українській перекладацькій практиці така надмірна компактність може призвести до втрати смислових або логічних відтінків. Тому перекладач іноді змушений розширювати структуру, вводячи додаткові пояснення. Наприклад, “*Cumpliendo su promesa, el gobierno presentó el proyecto de ley*” у перекладі може звучати як «Виконавши свою обіцянку, уряд представив законопроект» або навіть «Уряд, дотримуючись раніше даних обіцянок, представив законопроект». У другому випадку експлікація дозволяє зберегти як семантичну насиченість, так і прагматичний підтекст – демонстрацію послідовності влади.

Компенсація, у свою чергу, є прийомом, який дає змогу відновити втрачені елементи значення або стилістичні ефекти іншими засобами мови. У перекладі віддієслівних утворень цей метод набуває особливого значення, оскільки між іспанською та українською граматичними системами існують суттєві розбіжності у способах вираження дії. Компенсація може проявлятися у формі емоційного підсилення, уточнення, зміни синтаксичного порядку або навіть стилістичного переформулювання. Наприклад, “*Sufriendo las consecuencias de la crisis, la población exige cambios*” може бути передано як «Страждаючи від наслідків кризи, населення вимагає змін» або «Після тяжких наслідків кризи населення наполягає на змінах». У другому варіанті втрачена граматична форма герундія компенсується лексичною деталізацією, яка надає вислову більшої конкретності й природності для українського сприйняття.

Кожен із наведених способів перекладу має свою роль і функцію, а їх поєднання дозволяє перекладачу не лише зберегти зміст, а й передати стиль, інтонацію та авторську позицію. У публіцистичному дискурсі, де віддієслівні форми часто виконують роль ритмічного, логічного й емоційного елемента, вибір способу перекладу стає ключовим чинником адекватності міжмовної трансформації.

Застосування різних способів перекладу віддієслівних утворень на практиці особливо виразно проявляється під час роботи з реальними текстами іспанської публіцистики, де герундії, інфінітиви й віддієслівні іменники є не просто граматичними одиницями, а носіями логічних, риторичних і навіть маніпулятивних функцій. Вибір того чи іншого методу перекладу безпосередньо впливає на тональність, аргументаційну силу та стилістичну точність українського тексту.

Калькування в таких випадках використовується тоді, коли структура речення в обох мовах дозволяє зберегти синтаксичну симетрію без втрати природності. Наприклад, іспанські конструкції типу *“La defensa de los derechos humanos”*, *“La aplicación de las reformas”*, *“El cumplimiento de las normas”* передаються українською як «захист прав людини», «застосування реформ», «дотримання норм». Це класичні приклади калькування, які зберігають як зміст, так і стильову нейтральність. У цьому випадку калька не спотворює вислову, оскільки віддієслівні іменники функціонують подібно в обох мовах – вони абстрагують дію, надаючи їй узагальненого характеру. Такий підхід особливо ефективний у публіцистичних жанрах, орієнтованих на офіційність і фактологічність – наприклад, у новинах, аналітичних звітах або політичних коментарях.

Натомість при перекладі герундіальних конструкцій калькування часто призводить до граматичної неузгодженості. Іспанський герундій (*-ando*, *-iendo*) надзвичайно гнучкий: він може вказувати на одночасність дій (*“El ministro hablando con los periodistas”*), на причину (*“Siendo víctima de la crisis”*), на наслідок (*“Provocando una ola de protestas”*) або на спосіб дії

(“*Actuando con prudencia*”). Українська ж мова не має настільки універсальної форми, тому буквальне відтворення може звучати неприродно. Тому перекладач використовує граматичну трансформацію, підмінюючи герундій дієприслівником, підрядним реченням чи описовим зворотом [36]. Так, “*El ministro hablando con los periodistas*” може бути перекладено як «Міністр, спілкуючись із журналістами», “*Siendo víctima de la crisis*” – як «Оскільки він став жертвою кризи», “*Provocando una ola de protestas*” – як «Що викликало хвилю протестів». У цих прикладах граматичні зміни дозволяють досягнути синтаксичної природності без зміни змісту.

Граматичні трансформації також допомагають уникнути надмірної компресії, властивої іспанській публіцистиці. Часто автори іспанських текстів свідомо вживають кілька віддієслівних форм підряд, створюючи ритмічно-логічні ланцюги: “*Reduciendo los gastos, mejorando la eficiencia y garantizando la transparencia, el gobierno busca equilibrar el presupuesto*”. У перекладі такий фрагмент зазнає перебудови: «Скорочуючи витрати, підвищуючи ефективність і забезпечуючи прозорість, уряд прагне збалансувати бюджет» або, у розгорнутому варіанті, «Уряд прагне збалансувати бюджет шляхом скорочення витрат, підвищення ефективності та забезпечення прозорості». У першому випадку перекладач зберігає синтаксичну паралельність, у другому – додає логічної чіткості, що характерно для українського стилю.

Лексико-семантичні трансформації найчастіше застосовуються тоді, коли іспанська віддієслівна форма не має прямого українського відповідника або коли буквальний переклад руйнує стилістичну гармонію тексту. Наприклад, у реченні “*El gobierno sigue buscando soluciones*” герундій *buscando* передає ідею тривалості процесу, яка в українській не виражається однією формою. Тому перекладач використовує семантичну адаптацію: «Уряд продовжує пошуки рішень» або «Уряд і далі шукає шляхи розв’язання проблеми». Обидва варіанти передають зміст оригіналу, але другий звучить природніше для українського публіцистичного стилю, уникаючи надмірної формальності [6, с. 82—87].

Експлікація в перекладі відіграє роль розгортання прихованого змісту, який в іспанській мові часто стискається в межах однієї віддієслівної форми. Наприклад, “*Cumpliendo con sus responsabilidades, la empresa decidió indemnizar a los afectados*” може бути передане як «Виконуючи свої обов’язки, компанія вирішила компенсувати збитки постраждалим» або ж із додатковим поясненням: «Компанія, дотримуючись своїх обов’язків перед клієнтами, ухвалила рішення виплатити компенсацію постраждалим». Другий варіант розширює граматичну структуру, але робить повідомлення більш чітким для українського реципієнта, який звик до більш розгорнутого синтаксису у формальних текстах.

Компенсація у перекладі віддієслівних утворень часто виконує функцію не лише смислового, а й стилістичного вирівнювання. Наприклад, у реченні “*Sufriendo las consecuencias de la crisis, la población exige medidas urgentes*” герундій *sufriendo* створює емоційне напруження, яке важливо передати в перекладі. Просте «Страждаючи від наслідків кризи, населення вимагає термінових заходів» є граматично точним, але стилістично холодним. Тому перекладач може вдатися до компенсації: «Населення, виснажене наслідками кризи, вимагає термінових заходів». Тут граматична форма змінена, але збережено емоційно-експресивний ефект, що й було метою компенсації.

У публіцистичному стилі важливо також ураховувати ритміку вислову – особливо тоді, коли віддієслівні форми відіграють роль композиційних елементів тексту. Іспанська мова часто використовує герундії та інфінітиви для створення динаміки, тоді як українська тяжіє до ритмічної рівноваги через розчленовані синтаксичні структури. Тому під час перекладу перекладач має зважати не лише на граматичну точність, а й на те, як звучить фраза в українській. Наприклад, “*Buscando acuerdos, negociando sin descanso, el presidente logró poner fin al conflicto*” може бути передано як «Прагнучи домовленостей і невтомно ведучи переговори, президент зміг покласти край конфлікту» або як «Завдяки наполегливим переговорам і пошуку компромісу президент домігся завершення конфлікту». Другий варіант, хоч і далі від

оригіналу, передає стилістичний і ритмічний баланс, властивий українській публіцистиці.

Розглядаючи практичне застосування перелічених способів перекладу віддієслівних утворень на конкретних прикладах з іспанської публіцистики, можна простежити закономірності, які дозволяють перекладачу гнучко балансувати між точністю змісту та природністю викладу. Ці закономірності демонструють, що вибір методу не є механічним – він завжди залежить від контексту, інтенції автора, жанрових особливостей тексту та очікувань аудиторії.

Так, калькування ефективно переважно у випадках, коли віддієслівні утворення функціонують у ролі номінативних структур, що позначають процес або дію як абстрактне поняття. Наприклад, вислів *“La reducción de los impuestos es una prioridad del gobierno”* природно перекладається як «Зниження податків є пріоритетом уряду». У цьому випадку збережено і структуру, і стильову нейтральність. Аналогічно, *“La protección del medio ambiente requiere acciones concretas”* має пряму кальку – «Захист довкілля потребує конкретних дій». Такі конструкції цілком вписуються в українську синтаксичну систему, оскільки віддієслівні іменники мають подібну функцію в обох мовах. Проте, якщо калькування використовується для більш динамічних конструкцій із герундіями, воно може створити синтаксичну неузгодженість. Наприклад, *“Trabajando juntos, podremos superar la crisis”* не перекладається як «Працюючи разом, ми зможемо подолати кризу» у формальних публіцистичних текстах без стилістичної адаптації. У цьому випадку більш природним буде варіант «Спільними зусиллями ми зможемо подолати кризу». Отже, калькування потребує чіткого розуміння меж між граматичною точністю і комунікативною доречністю.

Граматичні трансформації застосовуються для передачі тих віддієслівних форм, які не мають прямих морфологічних відповідників в українській. Герундії, наприклад, часто вимагають перетворення на підрядні речення, щоб зберегти логічні відношення між діями. Так, *“Aumentando la*

inversión, el país espera mejorar la economía” може бути передано як «Країна сподівається покращити економіку, збільшуючи інвестиції» або «Країна сподівається, що збільшення інвестицій сприятиме економічному зростанню». Перший варіант ближчий до оригіналу, але другий звучить більш природно для публіцистичного стилю українською. Граматичні трансформації також дозволяють уникнути надмірної компресії, властивої іспанським текстам, роблячи повідомлення більш зрозумілим і логічно структурованим для українського читача.

Лексико-семантичні трансформації є особливо важливими тоді, коли віддієслівна форма в іспанському тексті має культурно або емоційно марковане значення. Наприклад, *“El líder político intentando mantener su imagen ante la prensa”* не завжди доцільно перекладати буквально як «Політичний лідер, намагаючись зберегти свій імідж перед пресою». Залежно від контексту це може бути адаптовано як «Політичний лідер прагне втримати позитивний імідж у ЗМІ» або навіть «Політичний лідер намагається не втратити підтримку громадськості». Лексико-семантична трансформація у цьому випадку дозволяє не лише адаптувати зміст, а й відтворити прагматичну мету вислову, наближаючи текст до реалій українського інформаційного простору.

Особливе значення у публіцистичному перекладі має експлікація, оскільки іспанська мова часто стискає інформацію в межах коротких віддієслівних структур, тоді як українська прагне до розгорнутого вираження. У текстах аналітичного чи політичного характеру герундіальні та інфінітивні звороти можуть нести причинно-наслідкове навантаження, яке потребує розкриття. Наприклад, *“Evadiendo las preguntas, el ministro intentó cambiar de tema”* у дослівному перекладі («Уникаючи запитань, міністр намагався змінити тему») може здатися надто прямолінійним. Для збереження публіцистичної відстороненості можна використати експлікацію: «Міністр, намагаючись уникнути прямих відповідей, перевів розмову на іншу тему». Тут

експлікація робить вислів більш делікатним і водночас зберігає тональність журналістського коментаря.

Компенсація, у свою чергу, є ключовим прийомом для збереження стилістичного ефекту там, де граматична форма не має еквівалента в цільовій мові. Іспанська публіцистика часто використовує герундіальні звороти для створення ритму, підкреслення дії чи передання емоційної напруги. Наприклад, *“Denunciando la corrupción, los manifestantes llenaron las calles”* може бути перекладено як «Протестуючи проти корупції, демонстранти заповнили вулиці» або «Демонстранти вийшли на вулиці, протестуючи проти корупції». Але якщо потрібно передати більшу емоційність, можна застосувати компенсацію: «Обурені корупцією, тисячі демонстрантів вийшли на вулиці». У цьому варіанті змінено граматичну форму, але збережено комунікативну силу та соціальний підтекст [9, с. 83—85].

У межах публіцистичного стилю способи перекладу віддієслівних утворень нерідко комбінуються. Одне речення може одночасно включати калькування, граматичну трансформацію й елементи компенсації, залежно від змістової складності. Наприклад, *“Creando nuevas alianzas y fortaleciendo las ya existentes, el país busca un papel más activo en la política internacional”* можна перекласти кількома шляхами:

1. «Створюючи нові союзи та зміцнюючи вже існуючі, країна прагне відігравати активнішу роль у міжнародній політиці» – калькування з граматичною адаптацією;

2. «Країна прагне активнішої ролі на міжнародній арені, розширюючи коло союзів і посилюючи вже наявні зв'язки» – трансформаційний переклад із компенсацією.

Другий варіант, хоч і менш буквальный, краще передає журналістську динаміку та природність українського мовлення.

У кожному з цих випадків вибір між точністю та природністю не є взаємовиключним. Навпаки, ефективний переклад публіцистичних текстів із великою кількістю віддієслівних форм полягає у пошуку балансу між

збереженням граматичної структури та адаптацією до комунікативної норми української мови. Саме цей баланс визначає рівень адекватності перекладу – наскільки він зберігає зміст, функцію і вплив оригіналу на читача.

2.4 Порівняльний аналіз перекладацьких стратегій на матеріалі іспаномовних та українських публіцистичних текстів

Порівняльний аналіз перекладацьких стратегій на матеріалі іспаномовних та українських публіцистичних текстів є надзвичайно важливим етапом у вивченні міжмовних трансформацій, оскільки саме він дозволяє виявити закономірності, що визначають ефективність і адекватність перекладу. Публіцистичний дискурс – це не просто відображення фактів, а спосіб впливу на громадську думку, тому перекладач має не лише передати зміст, а й зберегти інтенцію, емоційний тон, ідеологічну спрямованість і стильові характеристики вихідного тексту. У цьому контексті перекладацькі стратегії виконують роль своєрідного «містка» між двома культурно-комунікативними системами – іспанською та українською.

Ключовим аспектом порівняння є різниця у структурі самих мов. Іспанська, як мова аналітичного типу, характеризується високим рівнем синтаксичної гнучкості, активним використанням віддієслівних конструкцій – герундія, інфінітива, партиципціальних форм – для вираження одночасності дій, причинно-наслідкових зв'язків, оцінності або навіть для створення експресивного ритму. Українська ж, будучи мовою синтетичного типу, віддає перевагу підрядним реченням, номінативним структурам або дієслівним предикативам [7, с. 11—18, 32—40]. Це створює значну кількість перекладацьких викликів, оскільки збереження логіки та стилістики вихідного повідомлення часто вимагає глибоких структурних перебудов.

У процесі аналізу перекладацьких стратегій можна простежити, що іспанські публіцистичні тексти демонструють схильність до синтаксичної компресії, використовуючи короткі герундіальні звороти або інфінітивні

конструкції, які надають повідомленню динаміки. Наприклад, фраза “*Buscando soluciones rápidas, el gobierno aprobó nuevas medidas económicas*” має в собі ритмічний імпульс дії, що в перекладі українською часто втрачається при буквальному відтворенні. Тому перекладач вдається до стратегій адаптації: «У пошуках швидких рішень уряд ухвалив нові економічні заходи» або «Щоб знайти швидкі рішення, уряд запровадив нові економічні заходи». У першому варіанті збережено граматичну структуру, у другому – досягнуто більшої комунікативної прозорості. Вибір між цими підходами визначається не лише лінгвістичними міркуваннями, а й функціональною метою тексту – чи має переклад інформувати, чи впливати.

Порівнюючи українські та іспаномовні публіцистичні тексти, можна помітити, що українські автори частіше використовують номіналізацію або дієслівні предикати з модальним забарвленням для досягнення експресії. Наприклад, замість герундіального вислову “*Luchando contra la desinformación, los periodistas exigen transparencia*” українська публіцистика надає перевагу формулюванню типу «Журналісти вимагають прозорості, борючись із дезінформацією» або «Журналісти закликають до прозорості у боротьбі з дезінформацією». Це не просто лінгвістичний вибір, а відображення культурно-когнітивної традиції – українська мова прагне до чіткої причинно-наслідкової структури, тоді як іспанська часто залишає частину смислових відношень імпліцитними.

Перекладацькі стратегії, застосовувані при роботі з віддієслівними формами, можна умовно розділити на дві групи: стратегії збереження структури (буквальний переклад, калькування, помірні трансформації) та стратегії адаптації (переказ, експлікація, компенсація). Іспанські тексти, особливо у жанрі політичної або соціальної аналітики, часто тяжіють до узагальнення, метафоризації та стислості, що спонукає перекладача використовувати адаптаційні стратегії, щоб зберегти природність вислову українською [27, с. 135—137]. Водночас при перекладі українських публіцистичних матеріалів на іспанську мову переважає стратегія конденсації

– скорочення складних синтаксичних конструкцій шляхом заміни підрядних речень герундіальними або інфінітивними формами. Ще однією важливою особливістю є прагматична спрямованість публіцистики. Іспанська публіцистика, зокрема у виданнях *El País*, *La Vanguardia* чи *ABC*, часто використовує віддієслівні форми для створення емоційного ритму, який спонукає до дії або підкреслює оцінність [37, с. 74—77]. Українські тексти, навпаки, зазвичай орієнтовані на раціональне переконання, пояснення, узагальнення фактів. Це призводить до того, що перекладач повинен не лише передати синтаксичну форму, а й адаптувати інтонаційно-емоційний реєстр. Наприклад, іспанське “*Defendiendo los derechos humanos, la sociedad se fortalece*” можна перекласти як «Захищаючи права людини, суспільство міцніше», але щоб зберегти стилістичну динаміку іспанського оригіналу, доцільно використовувати конструкцію «Суспільство міцніше завдяки захисту прав людини». У цьому варіанті формально змінено структуру, проте зміст і впливовість повідомлення залишаються незмінними.

Порівняльний аналіз також засвідчує, що перекладачі, працюючи з іспанською публіцистикою, часто поєднують стратегії локалізації та нейтралізації. Локалізація дозволяє адаптувати культурно специфічні реалії, зберігаючи при цьому функціональний ефект, тоді як нейтралізація зменшує експресивність або ідеологічну напругу, аби зробити текст прийнятним для цільової аудиторії. Наприклад, вислів “*Recuperando la dignidad nacional*” у контексті іспанської політики має сильне патріотичне навантаження, тому перекладач може обрати нейтральніший варіант «Повертаючи впевненість країні» або «Відновлюючи національну єдність». Таким чином, адаптаційна стратегія допомагає уникнути надмірної емоційності, що могла б спотворити сприйняття тексту в іншій культурі.

У порівняльному аспекті помітно, що українська мова більш схильна до відображення дії через предикативні структури, тоді як іспанська часто втілює дієвість у формі віддієслівних іменників, створюючи ефект об’єктивності. Це відображає різницю у національно-комунікативних стилях: український –

суб'єктно орієнтований, іспанський – процесуальний. Саме тому при перекладі українських текстів на іспанську доцільним є використання номіналізації або герундіальних форм для досягнення природності. Наприклад, українське речення «Уряд проводить реформу освіти, прагнучи підвищити якість навчання» можна передати іспанською як “*El gobierno impulsa la reforma educativa buscando mejorar la calidad de la enseñanza*”, де герундій *buscando* передає мету дії більш природно для іспанської публіцистичної стилістики. Порівняльний аналіз перекладацьких стратегій свідчить про те, що робота з публіцистичними текстами вимагає не лише лінгвістичної компетентності, а й глибокого розуміння комунікативних традицій кожної культури. Перекладач виступає посередником не лише між мовами, а між способами мислення, соціальними нормами і цінностями. Від того, наскільки вдало він поєднує стратегії збереження і адаптації, залежить не лише якість перекладу, але й ефективність комунікації між культурами.

У сучасному перекладознавстві особливе значення мають такі стратегічні підходи, як адекватність, доместикація, форенізація, а також прагматична компенсація, які у різному співвідношенні виявляють себе у роботі з віддієслівними формами.

Стратегія адекватності у перекладі публіцистичних текстів передбачає максимально точне збереження змістового, стилістичного та комунікативного потенціалу вихідного повідомлення. Проте варто підкреслити, що адекватність не означає буквальність. Навпаки, вона передбачає гнучке поєднання граматичних і лексико-семантичних трансформацій, спрямованих на передачу функції тексту в умовах іншої мовної системи. У публіцистиці, де віддієслівні форми часто виконують роль синтаксичних і стилістичних маркерів, адекватний переклад потребує не лише граматичної еквівалентності, а й збереження тональності повідомлення – об'єктивності, динамізму, аргументативності [6, с. 82—87]. Наприклад, у реченні “*Fortaleciendo la economía, el país busca garantizar el bienestar de los ciudadanos*” перекладач має передати не лише зміст дії, а й прагматичний посил – соціально-економічну

спрямованість повідомлення. Тому оптимальний варіант перекладу – «Зміцнюючи економіку, країна прагне забезпечити добробут громадян» – відтворює логіку, стиль і комунікативну настанову іспанського оригіналу.

У протилежність цьому стоїть стратегія доместикації, що полягає у пристосуванні тексту до культурних і мовних норм цільової аудиторії. У публіцистичному дискурсі це часто проявляється у спрощенні синтаксичних структур, адаптації фразеологізмів, нейтралізації надмірної експресії. Для української мови така стратегія природна, оскільки її публіцистичний стиль тяжіє до чіткості, логічності та поміркованої емоційності. Наприклад, іспанське *“Luchando contra la desigualdad, el gobierno intenta construir un futuro más justo”* може бути передано як «Уряд намагається побудувати більш справедливе майбутнє, долаючи нерівність» або «Уряд прагне справедливого майбутнього, борючись із нерівністю». Обидва варіанти зберігають зміст, але другий – більш наближений до української стилістики, адже уникає прямого герундіального звороту, що нехарактерний для офіційно-публіцистичного стилю. Доместикація в цьому випадку сприяє природності сприйняття тексту українським читачем і збереженню жанрової відповідності [22, с. 55—61; 18, с. 150—154].

На противагу доместикації, форенізація або стратегія збереження іншомовного колориту передбачає навмисне утримання від надмірної адаптації. Її мета – зберегти культурну специфіку вихідного тексту, передати особливості мислення, стилю чи риторики, властивої оригіналу. У перекладі іспанських публіцистичних текстів це може означати збереження експресивних синтаксичних конструкцій, характерних для іспанської мови, або залишення певних культурних маркерів без перекладу. Наприклад, у фразі *“Denunciando la corrupción, la prensa refuerza su papel de cuarto poder”* буквальний переклад «Викриваючи корупцію, преса посилює свою роль четвертої влади» не лише передає зміст, а й зберігає метафору «четверта влада», типову для європейського публіцистичного контексту. Такий варіант

відображає інтертекстуальні відсилання, знайомі читачам обох культур, і тим самим сприяє автентичності перекладу. [18, с. 150—154]

Особливу роль у міжмовній адаптації відіграє прагматична компенсація – стратегія, спрямована на відновлення втраченого ефекту там, де формальні засоби мови перекладу не дозволяють точно передати зміст або емоційне забарвлення оригіналу. Під час перекладу віддієслівних форм компенсація часто використовується для збереження ритму та динаміки тексту, що властиві іспанській публіцистиці. Наприклад, “*Defendiendo su postura, el ministro generó una fuerte reacción pública*” може бути передано як «Захищаючи свою позицію, міністр викликав різку реакцію громадськості», але щоб підсилити комунікативний ефект, перекладач може застосувати компенсацію: «Рішучий захист своєї позиції міністром викликав гостру реакцію суспільства». У цьому варіанті синтаксична перебудова відновлює енергійність іспанського вислову, зберігаючи його вплив на читача [9, с. 83—85]. Як показує порівняльний аналіз, у перекладах з іспанської мови на українську частіше переважають стратегії доместикації та прагматичної компенсації, тоді як у перекладах з української на іспанську більш продуктивними виявляються адекватність і форенізація. Це пояснюється різницею між мовними традиціями: українська публіцистика вимагає логічності, послідовності й поміркованого емоційного забарвлення, тоді як іспанська тяжіє до експресивності, ритмічності й образності. Таким чином, перекладач змушений не лише трансформувати структуру речень, а й переосмислювати функцію кожного віддієслівного утворення у контексті цільової культури.

Не менш важливою у порівняльному аналізі є взаємодія між мікрорівневими і макрорівневими стратегіями. На мікрорівні перекладач приймає рішення щодо кожного конкретного випадку відтворення віддієслівної форми – чи зберігати її синтаксичну структуру, чи перебудувати речення відповідно до норм цільової мови. На макрорівні ж формується загальна стратегія тексту: чи має переклад передавати динаміку іспанського оригіналу, чи пристосовуватися до аналітичного характеру

української публіцистики. Вибір між цими підходами залежить від мети перекладу – чи це журналістський матеріал для публікації у ЗМІ, чи академічний переклад для аналізу.

Висновки до розділу 2

У результаті проведеного аналізу, присвяченого вивченню особливостей перекладу віддієслівних форм у публіцистичному дискурсі, можна зробити низку узагальнених висновків, які дозволяють глибше зрозуміти специфіку міжмовної трансформації та роль віддієслівних утворень у процесі комунікації між іспаномовною та українською культурами.

Передусім з'ясовано, що публіцистичний дискурс як об'єкт перекладу є складним комунікативним утворенням, у якому взаємодіють когнітивні, прагматичні та емоційно-оцінні компоненти. У ньому поєднуються інформаційна функція з впливовою, оскільки автор публіцистичного тексту прагне не лише передати факти, але й сформулювати певне ставлення до них, викликати емоційну реакцію читача. Віддієслівні форми в цьому контексті виступають одним із найдієвіших засобів вираження динаміки подій, аргументованості та авторської оцінки. Саме вони забезпечують текстові гнучкість і ритмічність, а також сприяють реалізації таких ключових функцій публіцистики, як переконання, вплив і залучення реципієнта до суспільного дискурсу.

Особливістю перекладу віддієслівних форм із іспанської мови на українську є те, що ці дві мовні системи відрізняються типом синтаксичної організації, граматичною категорією виду, часовими відношеннями, а також стилістичними традиціями. Іспанська мова характеризується високою частотою використання герундіальних та інфінітивних конструкцій, які можуть передавати одночасність, послідовність або причиново-наслідкові відношення дій, тоді як українська система тяжіє до більш чіткої синтаксичної розмежованості та вимагає явного вираження підмета і присудка. Ця різниця

створює труднощі при перекладі, оскільки перекладач має знайти баланс між граматичною точністю та збереженням динамічної, емоційної структури вихідного тексту.

Проблеми відтворення віддієслівних форм часто полягають не лише у структурній невідповідності, але й у різниці семантичних полів та стилістичних конотацій. Так, іспанські герундії можуть виконувати функцію коментаря, уточнення або стилістичного підсилення, тоді як в українській мові аналогічні функції реалізуються через підрядні конструкції, віддієслівні іменники чи дієприслівникові звороти. У результаті перекладач повинен уміти зберігати комунікативний намір автора, використовуючи різноманітні трансформаційні механізми – перестановку, заміну, конкретизацію або узагальнення.

Зіставний аналіз показав, що основними способами перекладу віддієслівних утворень є калькування, граматичні та лексико-семантичні трансформації, експлікація й компенсація. Калькування може бути ефективним лише тоді, коли граматична форма має природний відповідник у цільовій мові та не порушує її норми. Проте в більшості випадків перекладач звертається до граматичних трансформацій – заміни герундія підрядним реченням, віддієслівного іменника дієсловом або іменником із допоміжним дієсловом. Лексико-семантичні перетворення дозволяють адаптувати значення слова до контексту, не втрачаючи емоційного впливу. Експлікація застосовується для розкриття підтексту або культурно-специфічних конотацій, тоді як компенсація допомагає відновити стилістичний ефект, який неможливо передати формально.

У процесі порівняння перекладацьких стратегій на матеріалі іспаномовних та українських публіцистичних текстів виявлено, що українські перекладачі частіше застосовують стратегію доместикації, прагнучи зробити текст природним і зрозумілим для читача. Іспанські ж переклади українських публіцистичних матеріалів тяжіють до форенізації, зберігаючи специфічну синтаксичну структуру та образність вихідного тексту. Водночас для

досягнення комунікативної еквівалентності обидві мовні традиції активно використовують прагматичну компенсацію, яка дозволяє передати прагматичний вплив тексту, навіть якщо формальні мовні засоби відрізняються.

Переклад віддієслівних форм у публіцистичних текстах є процесом складної міжмовної адаптації, що потребує поєднання граматичних, лексико-семантичних та прагматичних рішень. Перекладач має не лише знати систему відповідників, а й володіти розумінням стилістичних норм обох мов, здатністю інтерпретувати комунікативні наміри автора й адаптувати їх відповідно до культурних очікувань цільової аудиторії. Ефективний переклад у цьому контексті – це не буквально відтворення форми, а творча реконструкція смислу, що зберігає інформаційну, експресивну й оцінну функції оригіналу.

Отже, результати аналізу свідчать, що саме віддієслівні форми є центральним елементом у передачі динамізму та інтелектуально-емоційної напруги публіцистичного тексту, а процес їх перекладу потребує балансу між точністю і комунікативною природністю. Перекладач виступає не лише посередником між мовами, а й інтерпретатором культур, який, завдяки грамотному використанню перекладацьких стратегій, сприяє адекватному міжмовному діалогу та збереженню функціональної цілісності публіцистичного дискурсу.

ВИСНОВКИ

Дослідження особливостей перекладу дієслівних форм у публіцистичному мовленні дозволило виявити комплекс лінгвістичних, комунікативних і культурних чинників, що впливають на адекватність міжмовної трансформації та на досягнення комунікативної еквівалентності між іспанським і українським текстами. Переклад у публіцистичному дискурсі не зводиться лише до передачі змісту; він передбачає глибоке розуміння функціональної ролі мовних засобів, серед яких дієслівні форми займають особливе місце. Саме дієслово є ядром висловлення, воно формує предикативну основу речення, визначає темп, динаміку та логічну організацію тексту, а також виконує ключову роль у формуванні оцінності та модальності, що є характерними рисами публіцистичного мовлення.

У публіцистиці дієслово не лише позначає дію чи стан, а й передає авторську позицію, його емоційно-оцінне ставлення до подій і явищ, що описуються. Завдяки дієслівним формам створюється ефект живої дії, безпосереднього включення читача у контекст подій, що сприяє підвищенню впливовості тексту. У цьому сенсі переклад дієслівних форм – це завжди спроба відтворити динамічну структуру мовлення іншої культури, зберігаючи при цьому комунікативну енергію, яку несе оригінал. Іспанська публіцистика, на відміну від української, тяжіє до активного використання форм теперішнього часу в значенні історичного або коментарного теперішнього, що створює ефект безпосередності, натомість українська мова частіше вживає минулий час у наративних контекстах. Це вимагає від перекладача гнучкого підходу до передачі часових планів, щоб зберегти живу ритміку тексту.

Виявлено, що однією з головних труднощів у перекладі дієслівних форм є різниця у граматичних категоріях аспектуальності, модальності та часу. Іспанська мова має складну систему дієслівних форм, які дозволяють виражати тонкі відтінки часових і модальних значень, тоді як українська мова передає подібні відтінки через контекстуальні або лексичні засоби.

Наприклад, іспанські перфектні часи можуть водночас вказувати на завершеність дії та її актуальність для теперішнього моменту, тоді як українська мова потребує додаткових пояснень або змін синтаксичної структури для адекватної передачі цього значення. Тому перекладач має постійно балансувати між граматичною точністю й прагматичною природністю, адаптуючи дієслівні форми до комунікативних норм цільової мови. Не менш важливою проблемою є передача аспектуальних відтінків – тобто того, як дія сприймається у часі: як процес, результат чи повторювана подія. Іспанські недоконані форми часто виконують функцію опису дії у її розвитку, тоді як в українській мові для цього застосовується доконаний або недоконаний вид із різними контекстуальними відтінками. Від вибору виду в перекладі залежить не лише граматична коректність, а й ритміко-сміслова структура тексту, адже саме через дієслівний вид публіцист досягає емоційного напруження або створює ефект безперервності подій.

Окремої уваги заслуговує питання перекладу дієслів із модальним значенням, які в іспанській мові часто виражаються за допомогою перифрастичних конструкцій (наприклад, *tener que + infinitivo*, *deber + infinitivo*, *poder + infinitivo*). Їхнє українське відтворення вимагає добору відповідників із урахуванням контексту – у деяких випадках достатньо перекласти їх лексично, в інших – необхідно змінити синтаксичну структуру речення, щоб не втратити тональність висловлення. Такі форми нерідко передають не лише обов'язок чи можливість дії, а й авторське ставлення до неї, тому переклад має враховувати прагматичний підтекст висловлення.

Під час аналізу публіцистичних текстів також виявлено тенденцію до активного використання дієслів у пасивних конструкціях та безособових формах, що дозволяє автору створити ефект об'єктивності, дистанціювання від власної позиції або узагальнення думки. Для української публіцистики це явище менш властиве, оскільки українська традиція тяжіє до активного викладу, до вираження суб'єктності автора. Тому переклад таких конструкцій з іспанської часто потребує перетворення пасиву на актив або вживання

нейтральних дієслівних зворотів, аби уникнути надмірної формальності чи неприродності висловлення.

Важливо зазначити, що переклад дієслівних форм у публіцистиці – це не лише граматична операція, а передусім когнітивно-комунікативний процес. Перекладач має розуміти не лише лінгвістичну структуру, а й прагматичну мету тексту: переконати, вплинути, сформувавши ставлення. Саме тому добір дієслівних форм в українському перекладі часто підпорядковується не формальній відповідності, а досягненню комунікативного ефекту. Якщо в оригіналі дія звучить експресивно, перекладач може посилити або трансформувати форму дієслова, щоб зберегти ту саму силу впливу на реципієнта.

Отже, у перекладі публіцистичних текстів дієслівні форми виконують функцію не лише синтаксичного зв'язку, а й стилістичного маркера, який задає тональність і ритм мовлення. Вони є інструментом вираження авторської позиції, оцінки, емоційної інтонації, а тому їх точна передача визначає успішність усього перекладу. Перекладач, працюючи з публіцистикою, має не просто знаходити формальні відповідники, а глибоко інтерпретувати смислові відтінки дієслів, їхню роль у створенні комунікативної динаміки. Переклад дієслівних форм у публіцистичному мовленні – це процес, який поєднує аналітичне мислення, лінгвістичну інтуїцію та культурну чутливість. Він вимагає від перекладача здатності адаптувати граматичну форму до прагматичного контексту, зберігаючи природність і ритмічність висловлення. Лише такий підхід дозволяє забезпечити не буквальний, а функціонально адекватний переклад, який передає не лише зміст, а й дух, енергію та стиль публіцистичного дискурсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баклан І. Експлікованість та імплікованість мовної культури у перекладі німецько-українських міжнародних угод. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2014. №30. С. 7—17. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/go/article/view/8277/9953> (дата звернення: 23.09.2025)
2. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад/ за ред. С.І. Мазура. Вінниця: Нова книга, 2010. 230 с.
3. Бойко Я. В. Усний переклад як особливий вид комунікації. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2024. Т. 35(74), Ч.1, №4 С. 52—57. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.4.1/10> (дата звернення: 14.09.2025)
4. Борисова О. В., Відтворення комічного в англо-українському перекладі як перекладознавча проблема (на матеріалі американських анімаційних фільмів). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31(70), Ч. 3, №1. С. 76—81. URL: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.1-3/13> (дата звернення: 26.10.2025)
5. Букіна О. Лінгвокомунікативна стратегія номіналізації дій у сучасному політичному дискурсі. *Актуальні проблеми іноземної філології і лінгводидактики*. 2024. №6. С. 23—26. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c75b95ea-16d5-42ca-be33-929a654cc1f6/content> (дата звернення: 13.09.2025)
6. Висоцька Г. В., Мерквіладзе С. Лексико-семантичні та граматико-синтаксичні засоби досягнення еквівалентності під час перекладу художніх текстів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31 (70). Ч. 3. № 1. С. 82—87. URL: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.1-3/14> (дата звернення: 18.09.2025)

7. Гетьман З. О., Орлова І. С. Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську: навч. посіб. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 223 с.
8. Гиляка С. О. Відтворення метафори у перекладі медійних заголовків: диплом. роб. студ. 2 курс. магістр. Хмельницький, 2022. 77 с.
9. Гордієнко Н. М., Михайленко А. В. Типологія компенсації як засобу перекладацьких трансформацій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. Т. 2. № 30. С. 83—85.
10. Губарець В. Редактор і переклад: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 176 с.
11. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Вступ до галузевого перекладу: навч. посіб. Київ: Аграр Медиа Групп, 2014. 257 с.
12. Камінська М. О. Функціональні теорії перекладу. *Нова філологія*. 2021. №83. С. 105—111. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-15> (дата звернення: 19.09.2025)
13. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вид. 4-те, допов. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
14. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
15. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
16. Кочукова Н.І., Жукова М.К. Активні дієприкметники в українській науковій мові. *Science and Education a New Dimension*. 2015. Т. 3 (8). №39. С. 35—39.
17. Лихошвед Н., Свисюк О. Особливості сучасного перекладу. *Редакційна колегія*. 2023. Т. 14, №1. С. 130—135. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/tezy-konferentsiyi.pdf#page=130> (дата звернення: 15.08.2025)

18. Лютянська Н. І. Використання стратегії доместикації в перекладі художнього фільму «Peter Rabbit». *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Т. 2. Вип. 28. С. 150—154.
19. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови/ за ред. Л. І. Мацько. Київ: Вища школа, 2003. 462 с.
20. Михайленко О. О. Синтаксичні трансформації у перекладі наукової статті. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2020. № 67. Вип. 1. С. 68 – 78.
21. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 250 с.
22. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
23. Стилїстика української мови: навч. посіб./ уряд. А. С. Попович, Л. М. Марчук. Кам'янець-Подільський : Кам'янецьПодільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
24. Стрілецька С. В. Когезія як домінантна категоріальна характеристика тексту і засоби її забезпечення. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2019. Т. 30 (69). Ч. 2. № 2. С. 39—42. URL: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2019.2-2/08> (дата звернення: 11.08.2025)
25. Тащенко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу. Харків: друкарня «Мадрид», 2021. 168 с.
26. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2002. 163 с.
27. Ткачук Т. І. Перекладацькі адаптивні стратегії у сучасній транслятології як механізм адекватної передачі комунікативно-прагматичного значення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. Т. 2. № 24. С. 135—137. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v24/part_2/41.pdf (дата звернення: 10.09.2025)

28. Фаріон І. Д. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей): монографія. Вид. 3-тє, допов. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 331 с.
29. Федоренко С.В. Міжкультурна комунікація і переклад реалій. *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Сер. : Філологічна. 2012. Вип. 25. С. 110—112.
30. Ярошевич І. Дієприкметник і дієприслівник в українській мові: поняттєво-термінологічний аспект. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2010. №676. С. 86—89. URL: <https://science.lpnu.ua/terminology/all-volumes-and-issues/visnik-no-676-2010/diieprikmetnik-i-diieprislivnik-v-ukrayinskiy> (дата звернення: 16.08.2025)
31. Alarcos Llorach E. Gramática de la lengua española. Madrid: Escapa Calpe, 1994. 412 p.
32. Fowler R. Language in the news: Discourse and Ideology in The Press. London: Routledge. 1991. 254 с.
33. García – Cervigón A. H. El discurso periodístico en el reportaje de prensa. *UNED Revista Signa*. 2015. № 24. P. 375—392. URL: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5057995.pdf> (дата звернення: 17.09.2025)
34. Hatim B., Mason I. Discourse and the Translator. London: Longman, 1990. 272 с.
35. Mockova N., Spišiaková, M. La guerra en Ucrania en el lenguaje político en los medios de comunicación españoles: análisis de discurso de prensa escrita. *Íkala, Revista De Lenguaje Y Cultura*. 2025. Vol. 30, №1. С. 1-20. URL: <https://doi.org/10.17533/udea.ikala.358151> (дата звернення: 25.08.2025)
36. Nueva gramática de la lengua española. *Real academia española*. 2009—2011. URL: <https://www.rae.es/gram%C3%A1tica/sintaxis/el-gerundio-entre-las-formas-no-personales-del-verbo-construcciones-con-gerundio> (дата звернення: 18.08.2025)

37. Strmisková M. Lenguaje de convencimiento en la prensa de prestigio española: Estrategias verbales persuasivas en el editorial de los periódicos ABC, EL País y El Mundo: Disertační práce. Brno, 2011. 126 с.
38. Popova N. M. «Linguocultural specificity of independence concept in the Ukrainian and Spanish language worldviews». *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Т. 31(70), Ч. 1, № 2. С. 170—174. URL: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-1/30> (дата звернення: 12.09.2025)

Summary

This master's thesis examines the multifunctionality of verbal forms as an important linguistic phenomenon that combines grammatical, word-formation and stylistic aspects. The main focus is on their use in the journalistic discourse of the Spanish and Ukrainian languages, where these forms play a prominent role in expressing generalised concepts, describing socially significant processes and influencing public opinion. It is emphasised that verbal formations not only retain the verbal semantics of the action, but also acquire new grammatical characteristics typical of noun or adjective forms. Thanks to this, they ensure the creation of concise, meaningful and rhetorically expressive statements.

The relevance of the topic is determined by active intercultural contacts and the rapid development of the Spanish-language media space, which bring to the fore the issue of adequate translation of journalistic texts — one of the main means of shaping public opinion. Verbal forms belong to those linguistic phenomena that do not always have direct equivalents between Spanish and Ukrainian, so their translation often requires the use of various transformations, clarifications or compensatory means. Comprehensive studies devoted to the translation of verbal forms in journalistic texts remain underdeveloped in Ukrainian translation studies, which determines the scientific novelty and relevance of this work.

The aim of the study is to identify the peculiarities of translating verbal forms in journalistic texts and to determine effective strategies that ensure their adequacy and stylistic appropriateness. The work covers the analysis of theoretical approaches to the study of verbal forms, their functions in journalistic discourse, the main difficulties of translation between Spanish and Ukrainian, and the search for optimal ways to reproduce them.

The main objectives of the study are: to determine the essence and typology of verbal forms; to characterise their functional and stylistic features in journalism; to identify difficulties in translation between Spanish and Ukrainian; to propose the most effective translation strategies for their adequate rendering.

The study employs descriptive, comparative, contextual, structural-semantic and functional-stylistic methods, as well as elements of translation modelling, which allow us to identify the peculiarities of reproducing verbal forms in journalism.

The scientific novelty lies in a comprehensive approach to the analysis of verbal forms in journalistic discourse from a translation studies perspective and in conducting a comparative analysis of translation strategies in two-way translation between Spanish and Ukrainian.

The practical significance of the work lies in the possibility of applying its results in translation activity, training future translators, and developing methodological materials for improving the translation of journalistic texts into Spanish.

Presentation of the main material

An analysis of contemporary research has shown that grammatical constructions are particularly important for the translation of verbal forms. The main features of journalistic discourse, its impact on the audience and the specifics of translating such linguistic units have been identified. The functions of verbal forms in journalism have been outlined: creating cognitive scenarios, enhancing categoricity, forming the effect of objectivity, and identifying key topics. Translation difficulties associated with differences in linguistic and stylistic norms of Spanish and Ukrainian have been analysed. It is concluded that verbal forms play an important role in ensuring the expressiveness, logic and emotional impact of journalistic texts.

The results of the study have been published in the scientific and practical journal 'Transcarpathian Philological Studies' No. 42/2025 in the article 'Verb forms and their functions in Spanish publicative speech: linguocognitive and communicative features'.